

Informe 9/1999-D

**Institut Català d'Energia
(ICAEN)**

Exercici 1997

**Sindicatura de Comptes
de Catalunya**

Sindicatura de Comptes
de Catalunya

El secretari general

JOSEP RAMON DUESO i PARATGE, Secretari General de la Sindicatura de Comptes de Catalunya,

C E R T I F I C O:

Que el dia 14 de març del 2000, reunit el Ple de la Sindicatura de Comptes, sota la presidència del Síndic major, Sr. Ferran Termes i Anglès, amb l'assistència dels síndics Srs. Manuel Cardeña i Coma, Josep M. Carreras i Puigdemongas, Marià Nicolàs i Ros, Jordi Petit Fontserè, Manuel Barrado i Palmer i Xavier Vela i Parés, actuant-hi com a secretari, el secretari general de la Sindicatura, Sr. Josep Ramon Dueso i Paratge, i com a ponent el síndic Sr. Jordi Petit Fontserè, amb deliberació prèvia, s'acordà aprovar l'informe de fiscalització 09/1999-D relatiu a l'Institut Català d'Energia (ICAEN), exercici 1997.

I perquè així consti i tingui els efectes que corresponguin, signo aquesta certificació, amb el vistiplau del Síndic major.

Barcelona, 20 de març del 2000

Vist i plau
EL SÍNDIC MAJOR

Jaume I, 2-4
08002 Barcelona
Telèfon 93 270 11 61
Fax 93 270 15 70

ÍNDIX

ABREVIACIONS	7
1. INTRODUCCIÓ.....	9
1.1. INTRODUCCIÓ A L'INFORME	9
1.1.1. Objecte i abast material.....	9
1.1.2. Abast temporal i metodologia.....	9
1.2. INTRODUCCIÓ A L'ENS FISCALITZAT	10
1.2.1. Constitució i naturalesa jurídica	10
1.2.2. Objecte social i funcions.....	10
1.2.3. Òrgans de l'ICAEN: Òrgans de govern i òrgan consultiu	12
1.2.4. Legislació aplicable	13
2. FISCALITZACIÓ DELS ESTATS FINANCERS.....	14
2.1. INTRODUCCIÓ.....	14
2.2. INFORMES D'AUDITORIA	14
2.3. OBSERVACIONS I NOTES AL BALANÇ	15
2.3.1. Immobilitzat: Immobilitzacions financeres	15
2.3.2. Deutors	21
2.3.3. Tresoreria i Inversions financeres temporals	24
2.3.4. Fons propis: Fons social i Resultat de l'exercici	25
2.3.5. Creditors a curt termini	26
2.4. OBSERVACIONS I NOTES AL COMPTE DE PÈRDUES I GUANYES	28
2.4.1. Ingressos d'explotació.....	28
2.4.2. Despeses d'explotació.....	35
2.4.3. Ingressos financers	38
2.4.4. Despeses extraordinàries	39
2.5. ASPECTES FISCALS	39
2.5.1. IVA.....	40
2.5.2. Impost sobre societats	40
2.5.3. IRPF i Seguretat Social creditora.....	41
3. FISCALITZACIÓ DE LES LIQUIDACIONS PRESSUPOSTÀRIES.....	41
3.1. ANÀLISI DE LA LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST D'EXPLOTACIÓ DE 1997	41
3.1.1. Modificacions pressupostàries.....	43
3.1.2. Anàlisi de les desviacions pressupostàries	43
3.2. ANÀLISI DE LA LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST DE CAPITAL DE 1997	46
3.3. SALDOS PRESSUPOSTARIS ACUMULATS A 31.12.97.....	47
4. FISCALITZACIÓ DE LA LEGALITAT: CONTRACTACIÓ I PAIF	48

4.1.	FISCALITZACIÓ DE LA CONTRACTACIÓ.....	49
4.1.1.	Legislació aplicable	49
4.1.2.	Anàlisi dels procediments de contractació	50
4.2.	FISCALITZACIÓ DEL PAIF	54
5.	FISCALITZACIÓ DE LA GESTIÓ	55
5.1.	INTRODUCCIÓ.....	55
5.2.	BREU REFERÈNCIA A CADASCUN DELS PRINCIPALS PROGRAMES DE L'ICAEN	55
5.3.	ANÀLISI DE L'ACTIVITAT DE L'ICAEN RESPECTE DELS OBJECTIUS	57
6.	CONCLUSIONS: OBSERVACIONS I RECOMANACIONS	64
6.1.	EN RELACIÓ A LA FISCALITZACIÓ DEL BALANÇ I EL COMPTE DE PÈRDUES I GUANYES	65
6.2.	EN RELACIÓ A LA FISCALITZACIÓ DE LES LIQUIDACIONS PRESSUPOSTÀRIES	67
6.3.	EN RELACIÓ A LA FISCALITZACIÓ DE LA LEGALITAT	67
6.4.	EN RELACIÓ A LA FISCALITZACIÓ DE LA GESTIÓ.....	68
7.	TRÀMIT D'AL·LEGACIONS.....	69

ABREVIACIONS

AIE	Agrupació interès econòmic
CIDEM	Centre d'Informació i Desenvolupament Empresarial
DOGC	Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya
EEPC	Llei 4/1985, de 29 de març, de l'estatut de l'empresa pública catalana
EFIENSA	Eficiència Energètica, SA
EDAR	Estacions depuradores d'aigües residuals
EISSA	Energètica d'Instal·lacions Sanitàries, SA
FEDER	Fons europeu de desenvolupament regional
FSE	Fons social europeu
ICAEN	Institut Català d'Energia
ICF	Institut Català de Finances
IFT	Inversions financeres temporals
IRPF	Impost sobre les persones físiques
IVA	Impost sobre el valor afegit
LCAP	Llei de contractes de les administracions públiques
MPTA	Milions de pessetes
MPTA	Milers de pessetes
PAIF	Programa d'actuacions, d'inversions i de finançament
PTA	Pessetes
PETROCAT	Societat Catalana de Petrolis, SA
SAENSA	Sanejament Energia, SA
TEP	Tona equivalent de petroli

1. INTRODUCCIÓ

1.1. INTRODUCCIÓ A L'INFORME

1.1.1. Objecte i abast material

De conformitat amb la normativa vigent, aquesta Sindicatura de Comptes emet el present informe de fiscalització relatiu a l'Institut Català d'Energia (ICAEN).

L'abast d'aquest informe és la fiscalització de regularitat i de la gestió, i per tant, està constituït per:

- a) L'anàlisi dels estats financers per tal de verificar que representen d'una manera raonable la situació patrimonial i financera de l'empresa, incloent-hi la informació necessària i suficient per a la seva adequada comprensió i interpretació.
- b) L'anàlisi de les liquidacions pressupostàries, així com l'avaluació de la seva correcta realització en termes econòmics i financers.
- c) L'anàlisi del compliment de la legalitat que és aplicable a l'ICAEN, tant des del punt de vista comptable, fiscal i pressupostari, com de funcionament, especialment en relació a la contractació i al Programa d'actuacions, d'inversions i de finançament (PAIF).
- d) L'avaluació de la gestió de les activitats portades a terme per l'ICAEN.

Cal tenir present que aquesta Sindicatura de Comptes va emetre l'informe de fiscalització D-20/93-F referent a l'ICAEN en relació als exercicis 1991 i 1992.

1.1.2. Abast temporal i metodologia

Aquest informe es refereix a l'exercici 1997. Per a la revisió de determinats aspectes, financers, o de legalitat, també ha estat necessari fer referència a exercicis anteriors.

Les proves realitzades, de compliment i substantives, han estat aquelles que, de forma selectiva, s'han considerat necessàries per tal d'obtenir evidència suficient i adient, amb l'objectiu d'aconseguir una base raonable que permeti manifestar les conclusions que es desprenen del treball realitzat sobre la informació recollida en els estats financers i en les liquidacions pressupostàries de l'ICAEN, d'acord amb les normes d'auditoria pública generalment acceptades i sobre el seguiment dels preceptes legals que li són d'aplicació.

1.2. INTRODUCCIÓ A L'ENS FISCALITZAT

1.2.1. Constitució i naturalesa jurídica

L'ICAEN, empresa pública, va ser creat per la Llei 9/1991, de 3 de maig, amb la finalitat que realitzés iniciatives i programes per a la recerca i aplicació de les tecnologies energètiques, i fomentés l'ús i la gestió racional dels recursos energètics.

L'ICAEN té la consideració d'entitat de dret públic d'acord amb allò que preveu l'article 1.b) de la Llei 4/1985, de 29 de març de l'Estatut de l'empresa pública catalana (EEPC), és a dir, és una entitat de dret públic, amb personalitat jurídica pròpia, sotmesa a la Generalitat però que ha d'ajustar la seva activitat a l'ordenament jurídic privat.

L'ICAEN està adscrit al Departament d'Indústria i Energia i es regeix per la seva llei de creació, Llei 9/1991, i en allò que no hi és establert, per l'EEPC.

1.2.2. Objecte social i funcions

Segons l'article 2 de la llei de creació, l'ICAEN té per finalitat impulsar i realitzar iniciatives i programes per a la recerca, l'estudi i el suport de les actuacions de coneixement, desenvolupament i aplicació de les tecnologies energètiques, incloses les renovables, la millora de l'estalvi i l'eficiència energètica, el foment de l'ús racional de l'energia i, en general, l'òptima gestió dels recursos energètics en els diferents sectors econòmics de Catalunya.

L'article 4 de l'esmentada llei estableix com a funcions generals de l'ICAEN les següents:

- a) Fomentar i desenvolupar programes d'assessorament i d'auditoria energètics per tal de determinar possibles actuacions d'estalvi i millora de l'eficiència energètica, elaborar programes de racionalització de l'ús de l'energia i promoure l'aprofitament dels recursos energètics renovables.
- b) Fomentar la recerca i el desenvolupament de tecnologies energètiques, incloses les renovables, i de béns d'equip i de serveis industrials relacionats amb l'energia i participar i col·laborar amb altres organitzacions públiques i privades, i especialment amb centres universitaris, en programes de recerca aplicada de tecnologies energètiques i d'avaluació de recursos energètics autòctons.
- c) Fomentar la implantació de sistemes de producció d'energia renovable i de cogeneració a escala local i comarcal.

- d) Elaborar estudis, realitzar i emetre informes i recomanacions d'aplicació de tecnologies energètiques en els diferents sectors econòmics o bé adreçats a l'establiment de línies d'actuació de l'Administració en l'àmbit energètic i coordinar els treballs que en aquest àmbit realitzin els departaments de la Generalitat.
- e) Organitzar programes de formació i reciclatge professional, en col·laboració amb centres de formació d'àmbit universitari i professionals, i recolzar iniciatives en sectors específics amb dèficit formatiu atenent a les necessitats de tècnics especialistes en tecnologies energètiques, incloses les relacionades amb l'estalvi.
- f) Orientar els usuaris en la modificació dels hàbits de consum energètic mitjançant campanyes i actuacions específiques.
- g) Fomentar la participació de les empreses i de les institucions catalanes en els programes energètics estatals i internacionals, principalment els endegats per la Comunitat Econòmica Europea, així com en general, informar i assessorar sobre les directrius i programes comunitaris adreçats a l'àmbit energètic.
- h) Exercir qualsevol altra funció que, en l'àmbit energètic, vagi destinada al foment de la seva eficiència i possible abaratiment, la utilització racional de l'energia, l'estudi en el camp de la seguretat i la introducció de tecnologies innovadores, incloses les renovables i les netes, dins el marc de respecte al medi ambient.

Per a l'exercici de les funcions anteriorment detallades l'ICAEN pot:

- Establir convenis i contractes amb institucions públiques o privades interessades en l'àmbit de les funcions de l'Institut.
- Col·laborar amb altres administracions, especialment en l'àmbit local, per tal d'afavorir l'adopció de mesures d'estalvi i de racionalització en la producció i en el consum d'energia.
- Constituir o participar en societats que tinguin limitada la responsabilitat dels seus socis, siguin aquests públics o privats.
- Promoure l'establiment de línies de finançament per a la realització de projectes energètics, en col·laboració amb l'Institut Català de Finances i també amb altres institucions públiques o privades.
- Participar en operacions de capital-risc i en la creació de societats d'aquesta naturalesa, mitjançant la subscripció d'accions o de participacions representatives del capital social.
- Realitzar qualsevol altra activitat que l'ajudi a assolir els seus objectius.

1.2.3. Òrgans de l'ICAEN: Òrgans de govern i òrgan consultiu

L'article 5 de la llei de creació de l'ICAEN estableix que els seus òrgans de govern són el Consell d'Administració i el Director i que l'Institut compta amb l'orientació i l'assistència d'un Consell Assessor.

1.2.3.1. *Consell d'Administració*

El Consell d'Administració és l'òrgan de representació, de direcció i control de l'ICAEN i, d'acord amb l'article 6 de la llei de creació, té com a principals funcions:

- Fixar les directrius de l'actuació de l'Institut.
- Representar l'ICAEN.
- Aprovar l'avantprojecte del PAIF corresponent a l'exercici següent i trametre'l al conseller d'Economia i Finances, per mitjà del Departament d'Indústria i Energia, d'acord amb el que estableix l'article 29 de l'EEPC.
- Elaborar el pressupost d'explotació i de capital de l'Institut, per elevar-lo al Departament d'Economia i Finances, amb informe previ del Departament d'Indústria i Energia.
- Aprovar el Balanç anual, la memòria anual i avaluar periòdicament els programes d'actuació i els seus resultats.
- Aprovar les plantilles i el règim retributiu del personal.
- Aprovar els convenis de cooperació amb les altres administracions públiques, les universitats i els contractes i convenis de col·laboració que es formalitzin per a la consecució de la finalitat fundacional.
- Fixar els preus i les tarifes que l'ICAEN hagi de percebre per la prestació dels seus serveis.
- Decidir la constitució de societats filials o la participació en societats.
- Acomplir qualsevol altra funció que no sigui encomanada expressament als altres òrgans de l'Institut.

La llei de creació de l'ICAEN estableix també que el Consell d'Administració haurà d'estar integrat pels membres següents: un President, que haurà de ser el conseller d'Indústria i Energia; un Vicepresident, que serà el director general d'Energia; cinc vocals representants de l'Administració de la Generalitat, un dels quals ha de pertànyer a la Conselleria de Medi Ambient i el Director de l'ICAEN, amb veu però sense vot. A 31 de desembre de 1997 la composició és la següent:

- President: Hble. Sr. Antoni Subirà i Claus, conseller d'Indústria, Comerç i Turisme.
- Vicepresident: Sr. Pere Segarra i Trias, director general d'Energia i Mines.

- Vocals: Sr. Albert Sabala i Duran, director general de Consum i Seguretat Industrial del Departament d'Indústria, Comerç i Turisme; Sr. Antoni Paradell i Ferrer, gerent de l'Institut Català del Sòl; Sr. Gustau Garcia i Guillemet, director general de Producció i Indústries Agroalimentàries del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca; Sr. Jordi Conejos i Sancho, director general d'Indústria del Departament d'Indústria, Comerç i Turisme; Sr. Alfredo Garcia i Garcia-Blanco, director general de Qualitat Ambiental del Departament de Medi Ambient.
- Director de l'ICAEN: Sr. Albert Mitjà i Sarvisé.
- Secretari (no conseller): Sr. Jordi Jané i Bru, advocat.

1.2.3.2. *Director de l'ICAEN*

El Director de l'ICAEN en dirigeix l'activitat sota les directrius del Consell d'Administració. És nomenat i separat pel Govern de la Generalitat. Les funcions del Director, especificades en l'article 7 de la Llei de creació de l'ICAEN, fan referència a: l'execució dels acords del Consell d'Administració o de les funcions específiques que aquest li delegui; la direcció, coordinació inspecció i control de les instal·lacions, dependències i serveis de l'Institut i la direcció del personal i, la presentació de propostes del PAIF, Balanç i Memòria al Consell d'Administració perquè aquest els aprovi.

1.2.3.3. *Consell Assessor*

D'acord amb el que estableix l'article 8 de la Llei de creació, el Consell Assessor és un òrgan de caràcter consultiu, en el qual són representades les parts interessades en l'àmbit energètic català, públiques o privades, per tal de coordinar esforços que condueixin a la consecució dels objectius bàsics de l'ICAEN.

1.2.4. *Legislació aplicable*

La legislació general aplicable a l'ICAEN és, bàsicament la següent:

- Llei 11/1981, de 7 de desembre, de patrimoni de la Generalitat.
- Llei 4/1985, de 29 de març, de l'Estatut de l'empresa pública catalana.
- Decret legislatiu 9/1994, de 13 de juliol, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya.
- Lleis de pressupostos anuals de la Generalitat.
- Legislació general de dret mercantil, civil, fiscal i laboral aplicables.

D'altra banda, d'acord amb l'activitat que de manera concreta duu a terme l'ICAEN, la legislació específica aplicable que cal remarcar és la següent:

- Llei 12/1991, de 29 d'abril, sobre Agrupacions d'Interès Econòmic.
- Reial decret 2366/1994, de 9 de desembre, que refon en un text únic la normativa referent a diferents aspectes del sector energètic i elèctric, entre els quals, el de la producció per cogeneració o per altres fonts d'energia renovable. Aquest Reial decret conté les prioritats del Pla Energètic Nacional 1991-2000, com per exemple fomentar la contribució de la cogeneració i els autogeneradors a la producció d'energia elèctrica.

2. FISCALITZACIÓ DELS ESTATS FINANCERS

2.1. INTRODUCCIÓ

La fiscalització dels estats financers de l'ICAEN ha consistit en una revisió de les diferents masses patrimonials i comptes que componen el Balanç i el Compte de pèrdues i guanys. S'ha posat especial èmfasi en certs aspectes que aquesta Sindicatura de Comptes ha considerat com a fonamentals per la materialitat dels seus imports, pels conceptes que recullen o pel risc d'auditoria que suposen.

La fiscalització esmentada ha suposat que es revisin alhora aspectes economicofinancers i comptables i aspectes de procediments i de legalitat.

2.2. INFORMES D'AUDITORIA

Els Comptes anuals de l'ICAEN corresponents a l'exercici 1997, que comprenen el Balanç de situació a 31 de desembre de 1997, el Compte de pèrdues i guanys i la Memòria corresponents a l'exercici anual acabat a la referida data, han estat auditats per Audit BCN, SA, presentant l'informe una opinió favorable sense excepcions.

La Sindicatura de Comptes ha dut a terme la fiscalització dels estats financers de l'ICAEN realitzant proves concretes sobre aquelles operacions, masses patrimonials i comptes del Balanç i el Compte de pèrdues i guanys més destacables pel seu import o concepte, o bé pel seu risc d'auditoria o per la regulació legal a la qual estan especialment subjectes.

2.3. OBSERVACIONS I NOTES AL BALANÇ

A continuació es presenta el Balanç de situació a 31 de desembre de 1997. A efectes comparatius es presenten els imports del Balanç a 31 de desembre de 1996. Cal remarcar que l'ICAEN, d'acord amb els límits legalment establerts, presenta els seus comptes anuals sota la forma del model abreujat.

Balanç de situació abreujat a 31.12.96 i 31.12.97

ACTIU	31.12.96	31.12.97
IMMOBILITZAT	1.823.606	1.806.268
Immobilitzacions immaterials	6.267	4.583
Immobilitzacions materials	51.760	39.288
Immobilitzacions financeres	1.765.579	1.762.397
ACTIU CIRCULANT	1.114.305	1.037.798
Existències	3	174
Deutors	728.752	566.934
Inversions financeres temporals	243.711	398.174
Tresoreria	140.006	71.854
Ajustaments per periodificació	1.833	662
TOTAL ACTIU	2.937.911	2.844.066
PASSIU		
FONS PROPIS	2.568.317	2.477.329
Fons social	2.773.850	2.801.619
Resultat d'exercicis anteriors	(109.142)	(205.533)
Pèrdues i guanys (benefici o pèrdua)	(96.391)	(118.757)
CREDITORS A CURT TERMINI	369.594	366.737
TOTAL PASSIU	2.937.911	2.844.066

Imports en milers de pessetes.

Font: Comptes anuals presentats per l'ICAEN.

2.3.1. Immobilitzat: Immobilitzacions financeres

L'anàlisi de l'immobilitzat s'ha centrat en les Immobilitzacions financeres donada la seva importància relativa no sols dins l'Immobilitzat, 97,57%, sinó respecte del total de l'actiu del Balanç a 31.12.97, sobre el qual representa el 61,97%.

Les Immobilitzacions financeres a 31.12.96 i 31.12.97 presenten el següent desglossament per conceptes:

	31.12.96	31.12.97
Participacions en empreses del grup	941.000	1.091.000
(Provisió deprecació part. empr. grup)	(18.717)	(20.938)
Participacions en empreses associades	838.474	1.108.474
(Provisió deprecació part. empr. Assoc.)	(316.199)	(416.159)
Crèdits a llarg termini	321.000	0
Fiances constituïdes a llarg termini	21	20
TOTAL IMMOBILITZACIONS FINANCERES	1.765.579	1.762.397

Imports en milers de pessetes.

Font: Detalls comptables de l'ICAEN.

2.3.1.1. *Participacions en empreses del grup*

L'única participació que l'ICAEN considera com a participació en empreses del grup és la corresponent a Eficiència Energètica, SA (EFIENSA), empresa de la qual és l'accionista únic i, per tant, ostenta el 100% del capital social que, a 31.12.97 és d'1.091.000 mPTA. A més, l'activitat d'EFIENSA és gestionada directament des de l'ICAEN.

Respecte d'EFIENSA cal remarcar que aquesta Sindicatura de Comptes ha dut a terme un informe de fiscalització referent a l'exercici 1997, concretament, l'informe 10/1999-D.

De la revisió dels estats financers d'EFIENSA a 31.12.97 es desprèn un import total de Fons Propis superior al del capital esmentat, com a conseqüència dels resultats positius de l'exercici. Per això, entenem que no és necessari dotar cap provisió per deprecació. Així, la provisió que l'ICAEN té dotada a 31.12.97 per 20.938 mPTA, dotada ja en l'exercici 1996 en 18.717 mPTA, no és necessària i suposa un excés de provisió pel total dels 20.938 mPTA.

2.3.1.2. *Participacions en empreses associades*

El detall de les participacions en empreses associades és el següent:

	31.12.96	31.12.97
Energètica d'Instal·lacions Sanitàries, SA (EISSA)		
- Cost	179.571	179.571
- Provisió	0	(3.094)
Sanejament Energia, SA (SAENSA)		
- Cost	0	270.000
- Provisió	0	0
ETEC Consulting Group, SA		
- Cost	827	827
- Provisió	(827)	(827)
Societat Catalana de Petrolis, SA (PETROCAT)		
- Cost	658.076	658.076
- Provisió	(315.372)	(412.238)
TOTALS		
- Cost	838.474	1.108.474
- Provisió	(316.199)	(416.159)

Imports en milers de pessetes.

Font: Detalls comptables de l'ICAEN.

• **EISSA:** La societat Energètica d'Instal·lacions Sanitàries, SA va constituir-se el 26.07.91 amb l'objecte social d'establir programes, executar projectes i realitzar actuacions de tota mena ordenades a la millora de l'eficiència energètica en els centres sanitaris del Servei Català de la Salut. El capital social d'aquesta societat era a 31.12.97 de 359.000 mPTA. La participació de l'ICAEN en el capital social d'EISSA és del 50%, és a dir, 179.500 mPTA (els 71 mPTA respecte del cost activat són despeses de subscripció). L'altre 50% és titularitat del Servei Català de la Salut.

Respecte d'EISSA cal remarcar que aquesta Sindicatura de Comptes ha dut a terme un informe de fiscalització referent a l'exercici 1997, concretament, l'informe 11/1999-D.

De la revisió dels estats financers d'EISSA a 31.12.97 es desprèn un import total de Fons propis inferior al del capital social com a conseqüència de les pèrdues acumulades en 1996 i 1997. Per això, la provisió per depreciació que l'ICAEN hauria de tenir dotada a 31.12.97, hauria de ser de 12.329 mPTA, és a dir, 9.235 mPTA més del que s'ha comptabilitzat (3.094 mPTA).

• **SAENSA:** La societat Sanejament Energia, SA (SAENSA) va constituir-se el novembre de 1997 per temps indefinit. L'escriptura notarial de constitució de SAENSA, de 4.11.97, que incorpora els estatuts socials, i l'acord del Govern de la Generalitat de 26.5.97 que autoritza la constitució d'aquesta Societat, determinen, entre d'altres aspectes, els següents:

- Objecte social: establir programes, executar projectes i realitzar actuacions de tota mena ordenades a la millora de l'eficiència energètica de les estacions depuradores d'aigües residuals i realitzar tasques de recerca relacionades amb aquestes instal·lacions.

- Capital fundacional: 540.000 mPTA, subscrit i desemborsat a parts iguals per la Junta de Sanejament i l'ICAEN.

Donat que a 31.12.97 SAENSA tot just havia estat constituïda i, per tant, no havia iniciat l'activitat, la comptabilització de la participació per part de l'ICAEN per un cost de 270.000 mPTA, sense cap dotació a la provisió per depreciació, és correcta.

D'altra banda, entenem que, donada la composició accionarial de SAENSA, aquesta empresa hauria d'elaborar els seus pressupostos per a la seva aprovació i publicació anuals dins la Llei de pressupostos de la Generalitat, fet que encara no s'ha produït en la Llei de pressupostos de la Generalitat per a l'exercici 1999.

- ETEC Consulting Group, SA: Aquesta societat de nacionalitat belga es va constituir l'octubre de 1993, entre l'ICAEN i altres cinc instituts europeus de característiques similars a aquest i de nacionalitat alemanya, anglesa, italiana, francesa i danesa. L'objecte de la societat és l'execució, per compte seu o mitjançant tercers, de tots els projectes de consultoria per a la Comissió de les Comunitats Europees i d'altres institucions internacionals, en relació a serveis i activitats de demostració, promoció i difusió en l'àmbit de les tecnologies energètiques.

La participació a parts iguals entre els sis socis suposa un valor de cost de la inversió financera de 827 mPTA, import que reflecteix la comptabilitat de l'ICAEN. No hem disposat però, de documentació (informes, estats financers, etc.) que ens permetin quantificar el valor que a 31.12.97 podria tenir aquesta inversió o que ens permetin verificar si la provisió per depreciació que l'ICAEN té dotada al 100% és correcta.

- PETROCAT: La Societat es constitueix el 28.2.87 amb l'objecte social de realitzar tota mena d'operacions comercials, importació, exportació, emmagatzematge, manipulació i distribució relacionades amb productes petrolífers i els seus derivats, així com qualsevol altra activitat complementària, secundària o connexa amb aquest objecte.

En l'informe de fiscalització D-20/93-F emès per aquesta Sindicatura de Comptes en relació a l'ICAEN per als exercicis 1991 i 1992, es recollien les operacions i la corresponent base legal per les quals el Centre d'Informació i Desenvolupament Empresarial (CIDEM) havia adquirit des de la constitució de PETROCAT l'any 1987, i de forma successiva, accions d'aquesta societat, així com la posterior adquisició de l'ICAEN al CIDEM d'aquestes accions segons l'acord del Govern de la Generalitat 27.1.93. Seguidament presentem un resum de les diferents operacions entre 1993 i 1997.

Any	Operació	Acord de Govern	Escript. Pública	Capital social de PETROCAT	Valor nominal i (%) de participació de l'ICAEN	Altres socis (%) de participació
1993	Adquisició d'accions per part de l'ICAEN al CIDEM	27.1.93	8.6.93	2.250 MPTA	900MPTA (40%)	CEPSA (30%) Petrolier Distr.,SA (30%)
1993	Ampliació del capital social de PETROCAT:1.000 MPTA	-	27.4.93	3.250 MPTA	1.300MPTA (40%)	CEPSA (30%) Petrolier Distr.,SA (30%)
1993	Venda d'accions i redistribució de participació entre la resta de socis	-	-	3.250 MPTA	1.300MPTA (40%)	CEPSA (30%) Petrolier Distr.,SA (18,46%) REPSOL,SA (11,54%)
1994	Ampliació del capital social de PETROCAT:1.000 MPTA	-	22.6.94	4.250 MPTA	1.700MPTA (40%)	CEPSA (30%) REPSOL,SA (15,88%) Petrolier Distr,SA (14,12%)
1995	Venda d'accions i redistribució de participació entre la resta de socis	-	-	4.250 MPTA	1.700MPTA (40%)	CEPSA (30%) REPSOL,SA (30%)
1995	Ampliació del capital social de PETROCAT:2.200 MPTA	-	13.7.95	6.450 MPTA	2.100MPTA (32,56%)	CEPSA (33,72%) REPSOL,SA (33,72%)
1995	Venda d'accions per part de l'ICAEN a la resta de socis	11.7.95	28.9.95	6.450 MPTA	645MPTA (10%)	CEPSA (45%) REPSOL,SA (45%)
1997	Reducció del capital social de PETROCAT: 3.934,5 MPTA, disminuint el valor nominal de les accions	30.9.97	6.10.97	2.515,5 MPTA	251,55 MPTA (10%)	CEPSA (45%) REPSOL,SA (45%)

El valor nominal de cada acció de PETROCAT és, fins a 1996, de 1.000 PTA i, des del 1997, de 390 PTA.

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes de Catalunya d'acord amb detalls comptables, escriptures públiques, acords de Govern i altra documentació facilitada per l'ICAEN.

Hem revisat la documentació referent a les diferents operacions relacionades amb la participació de l'ICAEN a PETROCAT. Com a conseqüència de l'anàlisi cal fer les observacions següents:

1) L'ICAEN ha acudit a les ampliacions de capital de PETROCAT dels exercicis 1993, 1994 i 1995 sense haver-se formalitzat la corresponent autorització prèvia per acord de Govern que requereixen tant l'article 15 de la Llei 11/1981, de 7 de desembre, de patrimoni de la Generalitat com l'article 35.7 de l'EIPC.

2) En l'exercici 1995 l'ICAEN, del total de 2.100.000 accions de PETROCAT que tenia, ven als altres socis (CEPSA i REPSOL) 1.455.000 accions. L'acord de Govern d'11.7.95 autoritzava aquesta operació per tal de deixar la participació de l'ICAEN a PETROCAT en el 10%. A més, l'esmentat acord de Govern establí que el preu de venda no podia ser inferior al valor nominal desemborsat per aquestes accions més un marge del 15%.

Cal tenir en compte que de les 1.455.000 accions venudes n'hi havia 400.000 en relació a les quals l'ICAEN tenia pendent de desemborsar el 33%, és a dir, 132.000 mPTA, desemborsament que assumeixen els compradors (CEPSA i REPSOL). Per això l'ICAEN ven les accions per 1.521.000 mPTA, assolint el marge del 15% sobre el nominal desemborsat i complint així amb l'acord de Govern.

El cobrament d'aquesta venda es duu a terme mitjançant quatre anualitats instrumentades en pagarés lliurats pels compradors, amb els venciments següents: exercicis 1995 a 1997, a raó de 400.000 mPTA/any i, exercici 1998, 321.000 mPTA.

3) La reducció del capital social de PETROCAT duta a terme en l'exercici 1997 per 3.934.500 mPTA, es realitza mitjançant la disminució del valor nominal de les accions en 610 PTA/acció, passant de 1.000 PTA/acció a 390 PTA/acció. La reducció té com a finalitat restablir l'equilibri patrimonial eixugant les pèrdues acumulades per PETROCAT que, fins a l'exercici 1996, eren de 3.991.587 mPTA. Malgrat això, donat que en l'exercici 1997 PETROCAT ha presentat novament pèrdues, en aquest cas per 783.078 mPTA, que tornen a generar un desequilibri patrimonial, és previsible que en propers exercicis, d'acord amb l'article 163 de la Llei de societats anònimes, es produeixi una nova reducció de capital.

En relació a la participació de l'ICAEN en PETROCAT, a més dels aspectes anteriorment tractats, s'ha analitzat la provisió que l'ICAEN té dotada a 31.12.97. Així, a l'esmentada data, l'ICAEN té comptabilitzades les 645.000 accions de PETROCAT per un valor net de 245.838 mPTA que sorgeix dels següents components:

- Cost brut de 658.076 mPTA, que inclou el valor nominal de 1.000 PTA/acció de quan les accions havien estat adquirides, així com les despeses d'adquisició i de subscripció de les successives ampliacions.
- Provisió per depreciació de 412.238 mPTA, que fins a l'exercici 1996 estava dotada per 315.372 mPTA i en 1997 s'ha dotat per 96.866 mPTA addicionals.

En relació a això cal remarcar els aspectes següents:

- a) Dels estats financers de PETROCAT a 31.12.97 es desprèn un valor teòric comptable conseqüència del qual l'ICAEN hauria de tenir comptabilitzada la seva participació per un valor net de 167.533 mPTA i no per 245.838 mPTA.
- b) La reducció del capital social de PETROCAT que s'ha produït en l'exercici 1997 s'ha dut a terme mitjançant la reducció del valor nominal de les accions que ha passat de 1.000 PTA/acció a 390 PTA/acció.

D'acord amb això, entenem que la correcció del valor net per 78.305 mPTA que requereix l'esmentat a l'apartat a) hauria de recollir-se mitjançant una reducció del cost de la participació d'acord el que s'ha comentat a l'apartat b) i no incrementant la provisió per depreciació. Per tant, a 31.12.97:

- el cost que té comptabilitzat l'ICAEN, 658.076 mPTA, hauria de reduir-se per 406.526 mPTA per tal de deixar-lo en 251.550 mPTA (645.000 accions a 390 PTA/acció).
- la provisió per depreciació que té comptabilitzada l'ICAEN per 412.238 mPTA caldria reduir-la en 328.221 mPTA, per tal de deixar-la en 84.017 mPTA.

2.3.1.3. *Crèdits a llarg termini*

L'import de 321.000 mPTA que sota el concepte de Creditors a llarg termini apareix dins les immobilitzacions financeres a 31.12.96 fa referència a l'import pendent de cobrament (a cobrar en l'exercici 1998) per la venda d'accions de PETROCAT a CEPESA i REPSOL, d'acord amb el que s'ha esmentat en el punt 2) de l'epígraf 2.3.1.2.

A 31.12.97 aquest import desapareix de les immobilitzacions financeres ja que és un import a cobrar a curt termini, per la qual cosa l'ICAEN el traspassa comptablement, de manera correcta, dins els deutors (vegeu l'epígraf 2.3.2.2).

2.3.2. Deutors

Seguidament presentem els diferents comptes de Deutors a 31.12.96 i a 31.12.97:

	31.12.96	31.12.97
Clients	41.605	59.262
Deutors	193.400	70.201
Deutors, efectes comercials a cobrar	400.000	321.000
Compromisos adquirits	85.780	113.160
Hisenda Pública deutora	7.120	3.250
Altres	847	61
TOTAL DEUTORS	728.752	566.934

Imports en milers de pessetes.

Font: Detalls comptables de l'ICAEN.

Seguidament s'analitzen els comptes de Clients, de Deutors i de Deutors per efectes comercials a cobrar així com el de Compromisos adquirits, mentre que el d'Hisenda Pública deutora, referit als aspectes fiscals, s'analitza separatament en l'epígraf 2.5.

2.3.2.1. *Clients*

Per a l'anàlisi de Clients hem seleccionat aquells que a 31.12.97 presentaven per a l'ICAEN un import pendent de cobrament superior al milió de pessetes. El total de la mostra resultant ha estat de nou clients. L'anàlisi realitzada ha resultat en termes generals satisfactòria i els aspectes a remarcar respecte d'algun dels clients es presenten seguidament:

- Comissió Europea: Amb un saldo deutor a 31.12.97 de 32.724 mPTA, és el client que presenta l'import més significatiu a l'esmentada data. L'antiguitat d'aquest saldo és, en un 84% de l'import, del març de 1997 i, la resta, del novembre de 1997. Hem verificat el cobrament total del saldo el gener de 1998.

L'import deutor fa referència al projecte Phare Training pel qual la Comissió Europea, en representació del govern de Romania, contracta l'ICAEN per a la formació i ensenyament d'enginyers i tècnics romanesos. El contracte és per al període entre juny de 1996 i desembre de 1998, per un import previst de 35.500 mPTA (vegeu el quadre-resum i l'anàlisi efectuada, en l'epígraf 2.4.1.3).

S'ha observat que l'ICAEN, en relació als cobraments referents a subvencions, ajuts o contractes relacionats amb la Unió Europea, acostuma a no comptabilitzar l'ingrés fins que no es cobra, aplicant així el principi de prudència comptable donat que tota actuació d'aquesta mena i la seva justificació documental per al posterior cobrament, resta sotmesa a verificació i comprovació per part dels corresponents òrgans de control europeus.

Malgrat això, respecte del projecte Phare, la Unió Europea no segueix el procediment anteriorment esmentat i, per tant, els ingressos d'aquest projecte generen un saldo deutor en la comptabilitat de l'ICAEN. Hem analitzat la documentació suport que ens permet concloure satisfactòriament en relació als 32.724 mPTA que a 31.12.97 restaven pendents de cobrament.

- EFIENSA i EISSA: Representen de manera conjunta, a 31.12.97, un import deutor per a l'ICAEN de 5.380 mPTA. Aquestes dues empreses en les quals l'ICAEN participa en un 100% i un 50%, respectivament, han estat objecte d'informes de fiscalització d'aquesta Sindicatura de Comptes, concretament, dels informes 10/1999-D i 09/1999-D. En els esmentats informes s'analitza com l'ICAEN es fa càrrec de determinades despeses (lloguer d'oficines, subministraments, telèfon, material d'oficina, etc.) que correspondrien a EFIENSA i EISSA i, per això els realitza anualment un càrrec. Aquesta pràctica havia estat recomanada per aquesta Sindicatura de Comptes en l'informe D-20/93-F de fiscalització de l'ICAEN per als exercicis 1991 i 1992.

Les despeses referents a 1997 que suporta l'ICAEN i posteriorment repercuteix a EFIENSA i EISSA són les que donen lloc als imports deutors de 3.900 mPTA i 1.480 mPTA, respectivament.

2.3.2.2. Deutors i Deutors per efectes comercials a cobrar

Dins el compte de deutors a 31.12.97 es diferencien, d'una banda, els imports pendents de cobrar de la subvenció anual aprovada per la Llei de pressupostos de la Generalitat, 70.201 mPTA i, d'altra banda, els Deutors per efectes comercials a cobrar, 321.000 mPTA, referits a l'operació de venda d'accions de PETROCAT analitzada en l'epígraf 2.3.1.2 i 2.3.1.3.

La subvenció d'explotació aprovada per a l'ICAEN en la Llei de pressupostos de la Generalitat per al 1997 va ser de 430.051 mPTA. Aquesta subvenció va ser objecte d'un ajustament pressupostari de 87.061 mPTA, d'acord amb la documentació que l'ICAEN ens ha facilitat, procedent de la Secretaria General del Departament d'Indústria, Comerç i Turisme i de la Direcció General de Pressupostos i Tresor del Departament d'Economia i Finances. Per tant, finalment, la subvenció d'explotació anual ha estat de 342.990 mPTA. (Vegeu altres aspectes relacionats amb la comptabilització d'aquest import deutor en l'epígraf 2.4.1.2.)

L'esmentada documentació suposa, a més, un ajustament també de l'aportació al Fons Social inicialment aprovada per 83.309 mPTA, en 55.540 mPTA.

Hem analitzat la documentació suport dels cobraments mensuals amb càrrec a l'esmentada subvenció. D'aquesta documentació es desprèn un total cobrat durant 1997 de 272.789 mPTA i, per tant, el pendent de cobrament a 31.12.97 és, tal com presenta l'ICAEN en el saldo deutor, de 70.201 mPTA.

2.3.2.3. Compromisos adquirits

El compte deutor compromisos adquirits, que a 31.12.97 presenta un saldo de 113.160 mPTA, té la seva contrapartida en el passiu, per idèntic import, dins els creditors a curt termini sota el concepte d'Ingressos anticipats (vegeu l'epígraf 2.3.5). En aquests comptes l'ICAEN comptabilitza, a final de cada exercici, despeses contractades però que no es produeixen fins a l'exercici següent. L'ICAEN les comptabilitza en aquests comptes com si es tractessin de comptes d'ordre els quals va rebaixant a mesura que es produeixen realment les despeses. Aquestes operacions es comptabilitzen alhora mitjançant els comptes de Subvencions d'explotació i de Creditors per factures pendents de rebre, tal com s'esmenta en els epígrafs 2.4.1.2 i 2.3.5.

Així, la comptabilització en els comptes de Compromisos adquirits i Ingressos anticipats, no tenen sentit financer ni patrimonial i, si bé són comptes que faciliten un bon control de determinades operacions, representen en aquest cas una duplicitat comptable respecte de la comptabilització en els comptes de Subvencions d'exploració i Creditors per factures pendents de rebre ja esmentats. Per aquest motiu entenem que s'està sobrevalorant l'actiu i el passiu en 113.160 mPTA i, per tant, caldria anul·lar tots dos comptes del Balanç.

2.3.3. Tresoreria i Inversions financeres temporals

Els saldos significatius dins l'Actiu circulant són, juntament amb els comptes de Deutors analitzats en l'anterior epígraf 2.3.2, els referents als comptes d'IFT, que analitzem seguidament.

2.3.3.1. Tresoreria

El saldo de Tresoreria a 31.12.97 de 71.854 mPTA el formen, a part de 140 mPTA del compte de caixa, el comptes corrents de l'ICAEN en dues entitats financeres. Aquests comptes corrents, que sumen un total de 71.714 mPTA, i els interessos que han generat durant l'exercici 1997 es detallen seguidament.

	Saldo a 31.12.97	Interessos 1997
Comptes corrents en moneda nacional		
Banca Catalana	68.494	5.618
Comptes corrents en ECU		
Banca Catalana	35	27
Banco Bilbao-Vizcaya	3.185	346
TOTAL BANCOS	71.714	5.991

Imports en milers de pessetes.

Font: Detalls comptables de l'ICAEN i extractes bancaris.

Hem verificat els extractes, conciliacions bancàries i altra documentació relacionada amb els saldos i interessos d'aquests comptes corrents amb resultat satisfactori.

Sols cal remarcar que el compte corrent en pessetes que l'ICAEN té a Banca Catalana ha recollit durant l'exercici les compravendes a curt termini de bons i obligacions de l'Estat que han suposat uns interessos de 1.234 mPTA que estan inclosos dins el total de 5.618 mPTA detallat en el quadre anterior. Cal recomanar que la comptabilitat reculli de manera diferenciada aquestes operacions amb valors negociables que, tot i estar inclosos dins un compte corrent, cal comptabilitzar com a IFT.

2.3.3.2. Inversions financeres temporals

Les IFT presenten un saldo total a 31.12.97 de 398.174 mPTA format bàsicament per un compte d'imposició a curt termini en ecus a Banca Catalana que a l'esmentada data ascendeix a 397.735 mPTA. A més, el saldo total d'IFT inclou també els interessos meritats i no vençuts, de 439 mPTA, que formen part dels interessos totals del detall de l'epígraf 2.3.3.1.

Hem analitzat els extractes bancaris i altra documentació suport que ens permet concloure satisfactòriament respecte el saldo de les IFT a 31.12.97 així com respecte els interessos generats durant l'any per la imposició a curt termini, 10.599 mPTA, interessos que es recullen en l'epígraf 2.4.3.

2.3.4. Fons propis: Fons social i Resultat de l'exercici

Els Fons propis presenten a 31.12.97 un saldo de 2.477.329 mPTA segons el detall següent:

	31.12.96	31.12.97
Fons social	2.773.850	2.801.619
Resultats negatius d'exercicis anteriors	(109.142)	(205.533)
Resultat de l'exercici	(96.391)	(118.757)
TOTAL FONS PROPIS	2.568.317	2.477.329

Imports en milers de pessetes.

Font: Detalls comptables de l'ICAEN.

Els Resultats, tant els acumulats d'exercicis anteriors com el del mateix exercici, els componen les despeses no finançables amb la subvenció anual d'explotació aprovada en la Llei de pressupostos de la Generalitat, és a dir, despeses per dotacions a l'amortització d'immobilitzat o per dotacions a la provisió de depreciació de valors. Així, la pèrdua de l'exercici 1997 de 118.757 mPTA la generen els imports recollits en el Compte de pèrdues i guanys (vegeu l'epígraf 2.4) pels conceptes següents: Dotacions per a amortitzacions de l'immobilitzat, 16.576 mPTA, i Variació de les provisions d'immobilitzat immaterial, material i cartera de control, 102.181 mPTA.

El Fons social es compon de les diferents aportacions de la Generalitat al fons patrimonial de l'ICAEN previstes anualment en la Llei de pressupostos. A continuació presentem el detall comparatiu entre la composició del Fons social segons la comptabilitat de l'ICAEN i el previst en cadascuna de les lleis de pressupostos anuals.

Exercici	Llei de pressupostos de la Generalitat	Comptabilitat de l'ICAEN	Diferència
Aportació 1991	163.000	163.000	0
Aportació 1992	219.500	219.500	0
Aportació 1993	911.000	911.000	0
Aportació 1994	877.150	877.150	0
Aportació 1995	836.000	436.000	400.000
Aportació 1996	167.200	167.200	0
Aportació 1997	83.309	27.769	55.540
TOTAL FONTS SOCIAL A 31.12.97	3.257.159	2.801.619	455.540

Imports en milers de pessetes.

Font: Detalls comptables de l'ICAEN i lleis de pressupostos de la Generalitat de 1991 a 1997.

La diferència entre el que preveuen les lleis de pressupostos de la Generalitat i el que finalment ha estat comptabilitzat per l'ICAEN es produeix en els exercicis 1995 i 1997. A continuació s'expliquen les esmentades diferències:

- La diferència de 1995 de 400.000 mPTA l'origina el fet que l'import de l'aportació previst en la Llei de pressupostos de la Generalitat per al 1995, 836.000 mPTA, incloïa els 400.000 mPTA de recursos procedents de la primera anualitat a cobrar per la venda d'accions de PETROCAT a CEPSA i REPSOL analitzada en l'epígraf 2.3.1.2.

Pressupostàriament, aquests recursos havien d'haver-se previst i aprovat separatament dels referents a les aportacions anuals, cosa que ja s'ha fet des de l'aprovació del pressupost de l'exercici 1996. Comptablement, la venda d'accions va ser correctament imputada als corresponents comptes del Balanç i del Compte de pèrdues i guanys de 1995: baixa d'immobilitzacions financeres; alta en tresoreria per la part cobrada en el propi 1995, o en deutors o crèdits a llarg termini pels cobraments pendents segons fossin a cobrar en el 1996 o en exercicis següents; reconeixement del benefici de la venda en el corresponent compte del Compte de pèrdues i guanys. Per tant, l'anualitat de 400.000 mPTA de 1995 no havia de suposar cap imputació en el Fons social i així ho va entendre l'ICAEN realitzant-ne la correcta comptabilització que genera la diferència respecte del que està previst en el pressupost.

- La diferència de 1997 de 55.540 mPTA, és conseqüència de l'ajustament pressupostari analitzat en l'epígraf 2.3.2.2.

2.3.5. Creditors a curt termini

Els Creditors a curt termini presenten a 31.12.97 un saldo de 366.737 mPTA segons el detall següent:

	31.12.96	31.12.97
Creditors per prestacions de serveis	231.322	231.974
Hisenda Pública creditora	12.623	12.133
Seguretat Social creditora	5.800	5.562
Ingressos anticipats	93.822	113.160
Altres	26.027	3.908
TOTAL CREDITORS A CURT TERMINI	369.594	366.737

Imports en milers de pessetes.

Font: Detalls comptables de l'ICAEN.

L'anàlisi dels Creditors a curt termini s'ha centrat en els Creditors per prestacions de serveis, pels imports significatius que aquests presenten. Els conceptes d'Hisenda Pública creditora i de Seguretat Social creditora es tracten en l'epígraf 2.5 juntament amb la resta d'aspectes fiscals. Pel que fa al concepte d'Ingressos anticipats, cal tenir en compte el que s'ha recomanat en relació als Compromisos adquirits, en l'epígraf 2.3.2.3.

El saldo dels Creditors a curt termini per prestació de serveis a 31.12.97, de 231.974 mPTA, el forma un elevat nombre de creditors, al voltant de dos-cents. Respecte d'aquests creditors hem fet una primera selecció d'uns vint-i-sis creditors que representen un saldo a l'esmentada data de 149.528 mPTA (64,5% del saldo total). En relació a aquesta selecció hem dut a terme una anàlisi revisant la documentació (contractes, factures, anotacions comptables).

Com a conseqüència de l'esmentada anàlisi s'ha vist que, formant part dels 231.974 mPTA, existeix un total de 94.520 mPTA, que correspon al subcompte de Creditors per factures pendents de rebre. En aquest subcompte s'inclouen els imports de contractes signats durant 1997 però que no han suposat despesa durant aquest exercici, sinó que la despesa es produeix en 1998. Per això, com a contrapartida comptable l'ICAEN no comptabilitza despeses, sinó que redueix els ingressos en concepte de subvenció d'explotació deixant-los en 248.470 mPTA. Aquesta reducció dels ingressos comptabilitzats està d'acord amb l'article 8 de la Llei de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per a 1997 en què s'estableix que les transferències d'explotació per a les empreses públiques tenen la naturalesa de subvenció d'explotació en la mesura necessària per a equilibrar el compte de pèrdues i guanys.

Entenem, però, que pel concepte de què es tracta, seria convenient classificar els 94.520 mPTA en el subcompte d'Ingressos anticipats i no en el de Creditors per factures pendents de rebre (vegeu altres comentaris relacionats des del vessant dels ingressos en l'epígraf 2.4.1.2).

D'altra banda, basant-nos en els llistats de creditors hem fet una segona selecció dels nou creditors amb major moviment durant l'exercici amb la finalitat de dur a terme la fiscalització dels procediments de contractació, fiscalització que es recull en l'epígraf 4.1.2.

2.4. OBSERVACIONS I NOTES AL COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS

A continuació es presenta el Compte de pèrdues i guanys de l'exercici 1997. A efectes comparatius es presenten els imports del Compte de pèrdues i guanys de l'exercici 1996. Cal remarcar que l'ICAEN, d'acord amb els límits legalment establerts, presenta els seus comptes anuals sota la forma del model abreujat.

Compte de pèrdues i guanys abreujat dels exercicis 1996 i 1997

	1996	1997
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ (I)	560.123	621.043
Import net de la xifra de negoci	24.486	23.017
Altres ingressos d'exploació	535.637	598.026
DESPESES D'EXPLOTACIÓ (II)	594.747	667.560
Despeses de personal	226.518	230.387
Sous, salaris i assimilats	177.071	181.529
Càrregues socials	49.447	48.858
Dotacions per amort. d'immobilitzat	13.396	16.576
Altres despeses d'exploació	354.833	420.597
BENEFICI O (PÈRDUA) D'EXPLOTACIÓ (III) = (I-II)	(34.624)	(46.517)
INGRESSOS FINANCERS (IV)	26.309	31.246
Altres ingressos financers	14.426	16.684
Diferències positives de canvi	11.883	14.562
DESPESES FINANCERES (V)	4.295	1.531
Per altres deutes	23	0
Diferències negatives de canvi	4.272	1.531
RESULTATS FINANCERS (VI) = (IV-V)	22.014	29.715
PÈRDUES DE LES ACTIVITATS ORDINÀRIES (VII) = (III + VI)	(12.610)	(16.802)
INGRESSOS EXTRAORDINARIS (VIII)	543	1.579
DESPESES EXTRAORDINÀRIES (IX)	84.324	103.534
Variació de provisions d'immobilitzat	83.447	102.181
Altres despeses extraordinàries	877	1.353
RESULTATS EXTRAORDINARIS (X) = (VIII-IX)	(83.781)	(101.955)
PÈRDUA DE L'EXERCICI (XI) = (VII + X)	(96.391)	(118.757)

Imports en milers de pessetes.

Font: Comptes anuals presentats per l'ICAEN.

2.4.1. Ingressos d'exploació

A continuació presentem el detall dels Ingressos d'exploació de 1997 diferenciant els components dels dos conceptes principals d'ingrés: l'Import net de la xifra de negoci i els Altres ingressos d'exploació.

	1997
Import net de la xifra de negoci (I)	23.017
Vendes de productes acabats	226
Prestacions de serveis	22.791
Altres ingressos d'exploració (II)	598.026
Subvencions oficials a l'exploració	384.062
Altres subvencions a l'exploració	212.538
Ingressos per serveis diversos	1.426
TOTAL INGRESSOS D'EXPLORACIÓ (I + II)	621.043

Imports en milers de pessetes.

Font: Detalls comptables de l'ICAEN.

Les Vendes de productes acabats són ingressos procedents de la venda de publicacions de l'ICAEN, ja sigui directament, o bé mitjançant la llibreria de la Generalitat de Catalunya.

Els Ingressos per serveis diversos els formen bàsicament aquells procedents de la realització de jornades i conferències realitzades per al públic en general i, més concretament, per a empreses i altres entitats, públiques o privades, interessades en els diversos temes tractats, relacionats amb la producció, consum i aprofitament energètics.

Seguidament, i de forma diferenciada, s'analitzen els altres tres conceptes d'ingrés recollits en l'anterior detall que presenten saldos significatius, és a dir, les Prestacions de serveis, les Subvencions oficials a l'exploració i les Altres subvencions a l'exploració.

2.4.1.1. Prestacions de serveis

Dins els ingressos per Prestacions de serveis cal remarcar com a únics imports significatius, superiors al milió de pessetes, els referents a un total de vuit clients. Hem fet la corresponent anàlisi referent a les operacions amb aquests clients, revisant la documentació (comandes, factures, comptabilització, cobrament, etc.) amb resultat satisfactori. Com a resum de l'esmentada anàlisi, presentem el quadre següent:

Client	Import	Data Factura	Data Cobrament	Concepte
INCASOL	1.525	30.4.97	5.6.97	Fira Ecomed-Pollutec (febrer-març 97)
IBERDROLA	2.000	29.5.97	15.10.97	14ª. Confer.i exhibic. Energ. Solar Fotovolt (juny-juliol 97)
IBADESA	1.500	29.6.97	21.7.97	Diagnòstic energètic per ordenació de planta de cogeneració
Wip, SA	2.853	1.8.97	31.12.97	14ª. Confer.i exhibic. Energ. Solar Fotovolt (juny-juliol 97)
Institut Cartogràfic	1.969	21.11.97	16.1.98	Cessió d'ús de dades geogràfiques
AE Coop.Intnal.	1.546	28.11.97	21.1.98	Missió d'identificació a Tunis (novembre 97)
EFIENSA	3.362	31.12.97	(1)	Despeses generals repercutides
EISSA	1.276	31.12.97	(1)	Despeses generals repercutides

Imports en milers de pessetes.

Imports deutors d'EFIENSA i d'EISSA a 31.12.97 analitzats en l'epígraf 2.3.2.1 pendents de cobrament encara el gener 98; generalment la liquidació solen efectuar-la entre febrer i març.

Font: Detalls comptables i documentació suport facilitats per l'ICAEN .

A la vista dels conceptes d'aquest quadre i del comentari realitzat en relació als Ingressos per serveis diversos, entenem que cal unificar el criteri de classificació comptable dels ingressos procedents de conferències, fires, etc.

2.4.1.2. Subvencions oficials a l'explotació

L'import dels ingressos per subvencions oficials de l'exercici 1997 està desglossat en diferents subcomptes que detallem a continuació:

Subv.oficials explot. Generalitat de Cat.	248.470
Subv.oficials explot. Avançades Generalitat de Catalunya	67.141
Altres subv.Generalitat de Cat.	3.359
Subv. Projecte Stride-Retex	63.442
Subvencions INEM	1.650
TOTAL SUBV. OFICIALS A L'EXPLOTACIÓ	384.062

Imports en milers de pessetes.

Font: Detalls comptables de l'ICAEN.

- Subvencions d'explotació de la Generalitat de Catalunya: Tal com s'ha comentat en l'epígraf 2.3.2.2 la Llei de pressupostos de la Generalitat per al 1997 havia aprovat inicialment una subvenció d'explotació per a l'ICAEN de 430.051 mPTA, que posteriorment va quedar reduïda a 342.990 mPTA.

En l'epígraf 2.3.5 s'ha analitzat com l'ICAEN té contractats, a finals de 1997, serveis per un total de 94.520 mPTA però que, en tractar-se de serveis que rebrà durant 1998, no els comptabilitza com a despesa de 1997 sinó que, d'acord amb l'establert en l'article 8 de la Llei de pressupostos de la Generalitat per al 1997, redueix els ingressos en concepte de subvenció anual d'explotació. Aquests ingressos els reconeixerà en 1998 quan rebí els serveis i en reconegui la corresponent despesa. Com a conseqüència d'això la subvenció d'explotació

de 1997, 342.990 mPTA, es redueix fins a 248.470 mPTA, que presenta la comptabilitat de l'ICAEN en el concepte de Subvencions oficials d'explotació.

El mateix fet va succeir a final de l'exercici 1996 i, per tant, els serveis contractats a final d'aquell exercici que ha rebut l'ICAEN durant 1997 ha fet que part de la subvenció d'explotació de 1996 hagi estat reconeguda com a ingrés en 1997 per un total de 67.141 mPTA sota el concepte de Subvencions oficials d'explotació avançades.

Pel que fa al concepte d'Altres subvencions Generalitat de Catalunya, que presenta un ingrés de 3.359 mPTA, s'ha verificat que fa referència a la Fira Ecomed-Pollutec. La Generalitat de Catalunya va participar en l'esmentada fira mitjançant un estand compartit per l'INCASOL, el Departament de Medi Ambient i l'ICAEN. El muntatge de l'estand va suposar un cost de 5.267 mPTA, que va assumir inicialment l'ICAEN, del qual va recuperar posteriorment un total de 5.128 mPTA. D'aquest total, 1.525 mPTA han estat cobrats de l'INCASOL i imputats com a ingrés per prestació de serveis d'acord amb el quadre de l'epígraf 2.4.1.1, mentre que els 3.359 mPTA, procedents del Departament de Medi Ambient, han estat imputats com a Altres subvencions Generalitat de Catalunya.

- Subvenció Projecte Retex: Determinades actuacions de l'ICAEN per a la difusió de mètodes innovadors de producció referents a la gestió de l'energia en la indústria estan dins els objectius del Programa operatiu Retex de la Direcció General XVII de la Comissió Europea, emmarcat dins els objectius del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) i del Fons Social Europeu (FSE).

La Decisió de la Comissió Europea, de data 28.7.93 recollia, dins el global d'actuacions de tot Espanya que rebran ajuts europeus del FEDER i del FSE, la fitxa descriptiva relacionada amb el Programa Retex que incloïa de manera específica l'acció 2.6.5 a dur a terme per l'ICAEN durant el període 1993-1997. El cost total per a aquesta acció, que es divideix en cinc anualitats diferents, és per al total del període indicat, de 553.000 mPTA, dels quals el 50% serà finançat amb fons europeus, prèvia justificació de la despesa incorreguda per part de l'ICAEN.

Hem pogut revisar el seguiment dels costos anuals justificats per l'ICAEN en relació amb l'esmentada acció i l'hem comparat amb les anualitats inicialment previstes en la Decisió de la Comissió Europea:

ANYS	Cost justificat per ICAEN	Cost previst Comissió Europea
1993	77.296	75.000
1994	104.876	103.000
1995	121.670	115.000
1996	120.792	125.000
1997	96.755	135.000
TOTAL	521.389	553.000

Imports en milers de pessetes.

Font: Decisió de la Comissió Europea, detalls de seguiment de l'ICAEN i altra documentació suport.

Cal remarcar que l'ICAEN està en disposició d'afegir als 521.389 mPTA, justificants de despeses relacionades amb l'actuació que seran suficients per a cobrir amb escreix el total de 553.000 mPTA de cost previst. El màxim d'ajut que pot arribar a percebre és del 50% del total, és a dir, 276.500 mPTA.

Els fons procedents d'Europa els cobra l'ICAEN després que el Ministeri d'Economia i Hisenda els hagi rebut formant part del global dels fons FEDER i FSE que corresponen a projectes de l'Estat espanyol i que distribueix per comunitats autònomes. Això, i posteriors tramitacions i redistribucions dels fons des del Departament d'Economia i Finances no ens han permès fer una comparació entre els imports cobrats i la despesa justificada per l'ICAEN en relació amb l'acció dins el Programa Retex. Malgrat això hem obtingut documentació que ens ha permès acotar els imports cobrats per l'ICAEN fins a 1998 en relació a l'esmentat programa que, per un total de 141.040 mPTA, han estat: 1995, 75.152 mPTA; 1997, 63.442 mPTA i, 1998, 2.446 mPTA.

S'observa per tant que l'ICAEN comptabilitza aquests ingressos en l'exercici que els cobra, 63.442 mPTA el 1997. D'aquesta manera l'ICAEN, d'acord amb el principi comptable de prudència, aplica el criteri que generalment segueix en relació als ingressos procedents de la Unió Europea, segons el que hem esmentat en l'epígraf 2.3.2.1.

- Subvencions INEM: Aquestes subvencions, que en 1997 han estat de 1.650 mPTA, corresponen a la conversió dels contractes temporals de tres treballadors en contractes indefinits.

2.4.1.3. Altres subvencions a l'explotació

Dins el compte d'Altres subvencions a l'explotació, l'ICAEN comptabilitza els ingressos procedents de la Unió Europea per la realització o participació en projectes específics per als quals la Comissió Europea contracta l'ICAEN o un grup d'institucions especialitzades per tal de dur-los a terme.

El total d'ingressos que en 1997 presenta aquest compte és de 212.538 mPTA, que correspon a la participació de l'ICAEN en un total de cinquanta-set

projectes. D'aquests projectes hem seleccionat aquells que han generat durant l'exercici ingressos superiors a 6.000 mPTA, selecció que ha donat lloc a una mostra de deu projectes que representen 117.520 mPTA dins el total d'aquests ingressos.

Hem revisat la documentació suport dels deu projectes seleccionats així com la referent a la seva justificació i al seu cobrament. El resultat d'aquesta revisió ha estat satisfactòria. Seguidament presentem un quadre explicatiu que resumeix els projectes seleccionats i la revisió que se n'ha realitzat:

Projecte	Ingrés 1997 (comptab. ICAEN)	Data contracte amb la Comissió Europea	Objecte del contracte i període d'execució	Ingressos Previstos per a L'ICAEN (1)	Cobraments 1997 (1)	Cobraments Altres exercicis (1)
Phare Training	31.664	26.6.96	Ensenyament a enginyers i tècnics romanesos de mètodes d'identificació i anàlisi de tècniques i sistemes de conservació i aprofitament de l'energia (Període: juny 96 a desembre 98)	35.444		1998: 31.664
Synergy Hungary	18.724	22.12.95	Seminaris, conferències, traducció de publicacions a l'hongarès, assistència tècnica, etc., per a la millora dels coneixements energètics de les autoritats del país: Ministre d'Indústria, Oficina de l'energia, etc. (Període: gener 96 a desembre 96) prorrogat fins abril 97	43.267	30.854	1996: 8.483
Joule-Bainus	11.910	20.12.95	Estudis d'identificació i realització d'inventari de les àrees on existeixi biomassa; estudis d'optimització del procés de venda de la biomassa; estudis per a l'aplicabilitat de la biomassa com a font d'energia. (Període: gener 96 a desembre 97)	22.524	11.910	1996: 7.884
GGE i Publicacions	10.024	23.12.96	Proveïment i intercanvi d'informació, ensenyament i divulgació en matèria energètica adreçat als professionals del sector per tal de fer front a les necessitats reals del mercat europeu i per introduir les energies europees exitoses en països tercers. (Període: desembre 96 a desembre 97)	12.504	10.024	1998: 3.720
Synergy Mar Negre	9.723	26.1.95	Estudi d'un total de 13 regions de Romania, Ucraïna i Bulgària per a la identificació de possibilitats, prioritats i oportunitats de la política energètica en el marc legal i institucional existent en aquells països. (Període: gener 95 a gener 97) prorrogat fins a maig 97	48.615	9.723	1996: 29.169 1998: 9.723
Altener Regis	7.778	20.12.96	Estimular l'adopció d'energies renovables (solar, eòlica i biomassa) en el mercat energètic de Catalunya, amb demostracions dels impactes positius per reducció d'emissions de CO i SO (Període: desembre 96 a desembre 97) prorrogat fins a juny 98	21.066	7.778	1998: 8.426
Euromanagement SME's	7.394	10.4.97	Creació de qüestionari i tramesa a PYMES de Portugal i Espanya; recollida i anàlisi dels resultats i selecció de PYMES per auditoria energètica. (Període: abril'97 a abril 98) prorrogat fins a gener 99	9.885	7.394	1998: 7.477
Disseminació a Txèquia, Eslovàquia i Hongria	7.157	1.3.96	Desenvolupament d'activitats per promoure la integració de tecnologies energètiques europees a Txèquia, Eslovàquia i Hongria (seminaris, visites de tècnics d'aquells països a centres de biomassa d'Àustria i Alemanya, etc.) (Període: març 96 a desembre 96) prorrogat fins a abril 97	7.495	1.349	1996: 2.248
Forum Technologies Urbanes	6.605	1.3.96	Identificació i anàlisi de les tecnologies energètiques urbanes que estan creixent a Europa en els darrers anys; preparació de documents sobre aquesta temàtica per tal de discutir-los en el fòrum. (Període: març 96 a setembre 96)	9.497	6.605	1996: 2.892
Estudi Absorció	6.541	1.10.95	Realització d'un estudi de les tecnologies d'absorció del refredament i del seu mercat potencial en l'àmbit de Suècia, Finlàndia, Holanda i Espanya. (Període: octubre 95 a octubre 96) prorrogat fins a abril 97	10.533	6.541	1996: 3.743
TOTAL ANALITZAT	117.520					

Imports en milers de pessetes.

Nota(1): Els imports que els contractes estableixen en ecus, així com els cobraments dels diversos exercicis, els hem convertit en pessetes al tipus de canvi ECU/PTA corresponent.

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes d'acord amb el llibre major analític de l'ICAEN detallat per projectes europeus, amb contractes, factures i altra documentació suport.

Com ja hem esmentat en anteriors epígrafs, l'ICAEN comptabilitza els ingressos procedents de la seva participació en projectes europeus en el moment de cobrar-los donat que tota actuació en aquests projectes i la seva justificació documental per al posterior cobrament, resta sotmesa a verificació i comprovació per part dels corresponents òrgans de control europeus. Per aquest motiu, en l'anterior quadre-resum, la columna de cobraments de 1997 coincideix, en general, amb el que l'ICAEN ha comptabilitzat com a ingrés de 1997.

Malgrat això, la Unió Europea no segueix el procediment anteriorment esmentat per a tots els projectes i, per això, en l'anterior quadre s'observen dos casos, concretament, Phare Training i Disseminació a Txèquia, Eslovàquia i Hongria en què l'ICAEN comptabilitza l'ingrés en el moment d'emetre la factura produint-se, per tant, una imputació en els comptes de clients.

2.4.2. Despeses d'explotació

La fiscalització de les Despeses d'explotació de l'exercici 1997 s'ha centrat en els dos conceptes més significatius que les componen, és a dir, les Despeses de personal i les Altres despeses d'explotació, que representen conjuntament el 97,5% del total de les Despeses d'explotació.

2.4.2.1. Despeses de personal

La fiscalització de les Despeses de personal ha consistit en la revisió d'aspectes de legalitat quant als increments interanuals de la massa salarial, així com en la revisió de procediments i controls i l'anàlisi d'una mostra de nòmines quant a la documentació bàsica (conveni col·lectiu, contractes, nòmines, retencions d'IRPF, quotes de Seguretat Social, etc.).

Les Despeses de personal dels exercicis 1996 i 1997 es desglossen segons el detall següent:

	1996	1997
Sous, salaris i assimilats	177.071	181.529
Sous i salaris	176.265	177.200
Indemnitzacions	-	2.097
Formació del personal	806	1.786
Altres (beques, quilometratge)	-	446
Càrregues socials	49.447	48.858
Seg. Social a càrrec de l'empresa	49.447	48.858
TOTAL DESPESES DE PERSONAL	226.518	230.387

Imports en milers de pessetes.

Font: Detalls comptables de l'ICAEN.

- Evolució interanual 1996-1997: L'increment global de les Despeses de personal entre 1996 i 1997, 3.869 mPTA, obeeix bàsicament a 2.097 mPTA en concepte d'Indemnitzacions. Aquest concepte i el seu import s'originen com a conseqüència de l'acomiadament d'un treballador el mes de novembre de 1997. Hem revisat la documentació referent a aquesta indemnització; en concret, l'acta de conciliació de la Secció de Conciliacions Individuals del Departament de Treball de la Generalitat de data 21.11.97, determina que l'acte de conciliació finalitza amb avinença i estableix l'import de la indemnització en els esmentats 2.097 mPTA.

La Llei 19/1996, de 27 de desembre, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per a 1997 estableix que la massa salarial del personal no es pot incrementar respecte a l'establerta per a l'exercici anterior, en termes d'homogeneïtat per als dos períodes objecte de comparació. Malgrat això, la despesa per Sous i salaris de l'ICAEN passa de 176.265 mPTA en 1996 a 177.200 mPTA en 1997, la qual cosa suposa un increment d'un 0,53%.

L'evolució del nombre de treballadors de l'ICAEN al llarg dels exercicis 1996 i 1997 ha suposat una reducció de la plantilla mitjana anual, que en 1996 va ser de 46,17 treballadors, a la de 1997, de 45,33 treballadors. Tenint en compte això, si bé el concepte Sous i salaris presenta l'increment interanual d'un 0,53%, un cop calculat segons les plantilles mitjanes de cada exercici, passa a ser d'un 2,38%. El motiu d'aquest increment interanual s'explica fonamentalment pels canvis de categoria d'un total de sis treballadors, els quals representaven en 1996 un import de sous bruts de 21.253 mPTA i, en 1997, han passat a 23.127 mPTA, produint-se increments interanuals segons les categories d'aquests sis treballadors que van entre el 6,5% i el 10,6%.

Cal assenyalar que la Llei de pressupostos de la Generalitat per a 1997 estableix que per a modificar les condicions retributives del personal cal un informe favorable del departament competent en matèria de funció pública i del departament d'Economia i Finances. L'ICAEN no ha complert aquest tràmit.

- Revisió de la documentació suport i de control: S'han obtingut els llistats corresponents als exercicis 1996 i 1997, detallats per treballadors, per mesos i pels conceptes retributius, retencions fiscals, quotes de la Seguretat Social, etc. Hem lligat els llistats a la comptabilitat, a les declaracions trimestrals d'IRPF i als TC de la Seguretat Social, amb resultat satisfactori.

Sobre els esmentats llistats s'ha seleccionat una mostra suficient de treballadors de diferents categories i s'ha analitzat la seva nòmina. L'anàlisi ha consistit a verificar la correcta aplicació de les retribucions segons categories, antiguitat, etc., tenint en compte el conveni col·lectiu, els contractes, el llibre de matrícula, etc. També s'ha verificat la correcció de les quotes de Seguretat Social i de les retencions d'IRPF, d'acord amb les declaracions anuals de la situació personal i

familiar de cada treballador. Els resultats obtinguts de tota aquesta revisió ens permet concloure, en termes generals, de manera satisfactòria.

2.4.2.2. *Altres despeses d'exploració*

Els diferents comptes que formen el total de la despesa de 1997 en concepte d'Altres despeses d'exploració són els següents:

	1997
Altres serveis	288.792
Ajustaments negatius per IVA	34.138
Serveis de professionals independents	32.556
Arrendaments i cànon	28.234
Publicitat, propaganda i relacions públiques	20.039
Reparacions i conservació	9.847
Transports	3.328
Serveis bancaris i assegurances	1.945
Subministraments	1.450
Altres conceptes	268
TOTAL ALTRES DESPESES D'EXPLORACIÓ	420.597

Imports en milers de pessetes.

Font: Detalls comptables de l'ICAEN.

Hem realitzat un revisió de la documentació suport de les principals partides dels diferents comptes anteriorment detallats. El resultat d'aquesta revisió ha estat satisfactori; com a conseqüència de la revisió presentem seguidament els conceptes de les principals partides verificades.

- Altres serveis: Inclouen principalment serveis d'auditoria i consultoria espanyols, 152.263 mPTA, i d'altres serveis similars de l'estranger, 50.767 mPTA. En general aquests serveis han estat contractats per tal de dur a terme auditories i diagnòstics d'assessorament energètic relacionats amb els projectes i actuacions pròpies de l'ICAEN i, en certs casos de serveis de l'estranger corresponen a empreses o instituts internacionals que, en projectes europeus en què l'ICAEN actua com a líder, és la Comissió europea qui els predetermina. Les principals empreses proveïdores d'aquests serveis han estat fonamentalment l'objecte de la fiscalització de la contractació de l'epígraf 4.1.2.

Els Altres serveis inclouen també despeses referents a conceptes com: Impremtes, per elaboració d'informes i presentacions de projectes realitzats, 21.216 mPTA; Desplaçaments, despeses de viatge i lloguer de vehicles, 16.794 mPTA, o Telèfons, fax, franqueig, segells, correu electrònic, 13.452 mPTA.

- Ajustaments negatius per IVA: La despesa per aquest concepte és conseqüència de l'aplicació de la regla de prorrata de l'IVA, aspecte que tractem en l'epígraf 2.5 dins l'anàlisi dels aspectes fiscals.
- Serveis de professionals independents: Bàsicament recullen serveis d'enginyers i consultors per un total de 22.000 mPTA, així com altres despeses per assessorament jurídic i laboral, 3.133 mPTA i per traductors i redactors, 3.387 mPTA.
- Arrendaments i cànons: A banda de les despeses per arrendament o cànon per ús d'espais en fires o d'equips informàtics, s'inclouen bàsicament els lloguers dels locals on l'ICAEN té ubicades les seves oficines. Així, el cost d'aquest lloguer en l'exercici 1997 ha estat el següent:
 - Àtic a l'avinguda Diagonal 453 bis, propietat de La Estrella, SA de seguros y reaseguros, per un total de 15.600 mPTA.
 - Mòdul B de la 2a planta a l'avinguda Diagonal 453 bis, propietat de FIGEST, SA, per un total de 7.984 mPTA.
- Publicitat, propaganda i relacions públiques: La major part d'aquestes despeses, concretament 19.161 mPTA, correspon a despeses pel disseny, preparació, muntatge i desmuntatge d'estands en fires.

2.4.3. Ingressos financers

A continuació presentem el detall dels Ingressos financers de l'exercici 1997:

	1997
Interessos d'imposicions a curt termini	10.599
Altres interessos	5.991
Altres ingressos	94
Diferències positives de canvi	14.562
TOTAL INGRESSOS FINANCERS	31.246

Imports en milers de pessetes.

Font: Detalls comptables de l'ICAEN.

Els Interessos d'imposicions a curt termini han estat analitzats en l'epígraf 2.3.3.2 i els Altres interessos en l'epígraf 2.3.3.1. Els Altres ingressos són conseqüència de determinats descomptes per pagament immediat a proveïdors.

Pel que fa a les Diferències positives de canvi, s'ha verificat que aquestes provenen de la regularització del tipus de canvi ecu/PTA a 31.12.97 en relació a determinats comptes de clients i de bancs formalitzats en ecus. Així, hem verificat que:

- La correcta regularització referent als comptes corrents en ecus i a les IFT en ecus han generat diferències positives per 12.995 mPTA.

- La correcta regularització referent als comptes deutors en ecus, bàsicament relacionats amb el criteri comptable esmentat en l'epígraf 2.4.1.3 aplicat a projectes com el Phare Trining, el de Disseminació a Txèquia, Eslovàquia i Hongria i d'altres, han generat diferències positives de 1.567 mPTA

2.4.4. Despeses extraordinàries

L'import de les Despeses extraordinàries de l'exercici 1997 ha estat de 103.534 mPTA que, en la seva major part, 102.181 mPTA, són conseqüència de la dotació a la provisió per depreciació de l'immobilitzat financer la qual es desglossa i analitza seguidament:

- Dotació a la provisió referent a participacions en empreses del grup, per 2.221 mPTA: segons el que s'ha analitzat en l'epígraf 2.3.3.1, no sols no era necessari haver realitzat aquesta dotació en l'exercici 1997, sinó que caldria haver reconegut un ingrés extraordinari per 18.717 mPTA, que és l'excés del provisionat a 31.12.96.
- Dotació a la provisió referent a participacions en empreses associades, per 99.960 mPTA, que segons el global de les diferents participacions analitzades en l'epígraf 2.3.3.2, i concretament pel que s'ha dotat en relació a EISSA i PETROCAT, requeriria una major dotació de 87.540 mPTA.

2.5. ASPECTES FISCALS

Els principals imports que apareixen en el Balanç i en el Compte de pèrdues i guanys, que tenen caire fiscal, són els següents:

BALANÇ	Saldo 31.12.97
Hisenda Pública deutora	3.250
• Per IVA	580
• Per devolucions d'impostos	2.670
Hisenda pública creditora	12.133
• Per IRPF de treballadors	10.036
• Per IRPF de professionals	2.097
Seguretat Social creditora	5.800
COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS	Exercici 1997
Despesa per Ajustaments negatius per IVA	34.138

Imports en milers de pessetes.

Font: Detalls comptables de l'ICAEN.

2.5.1. IVA

En relació a l'IVA cal remarcar el que s'indica a continuació:

- Aplicació de la Regla de prorrata: Hem revisat el criteri aplicat en el càlcul de la prorrata de l'exercici 1997 el qual ha estat correcte, resultant un percentatge de prorrata de l'11%. Com a conseqüència, el percentatge d'IVA suportat no deduïble ha estat d'un 89% i ha generat una despesa per IVA no deduïble de 34.138 mPTA.
- Lligam entre les declaracions i la comptabilitat: Hem lligat els imports de les declaracions, tant d'IVA suportat com d'IVA repercutit, amb els imports comptables que han de constituir base de càlcul d'IVA. El resultat d'aquesta anàlisi ha estat satisfactori.

A final de l'exercici hi ha un import d'IVA a cobrar de l'Hisenda Pública de 580 mPTA, que és el que l'ICAEN té comptabilitzat com a deutor a 31.12.97. Hem pogut verificar el cobrament d'aquest import el juny de 1998.

2.5.2. Impost sobre societats

Hem revisat la declaració de l'Impost sobre societats corresponent a l'exercici 1997 i hem comparat els imports declarats amb els comptabilitzats. Donat que la comptabilitat de l'ICAEN presenta pèrdues, la declaració reflecteix una base imposable negativa i una quota íntegra nul·la, de manera que la liquidació de l'impost presenta un import a cobrar de 2.755 mPTA, import que hauria de coincidir amb les retencions comptabilitzades sobre els interessos cobrats dels comptes corrents i les IFT analitzats en l'epígraf 2.3.3.

L'ICAEN té comptabilitzades les esmentades retencions per 2.670 mPTA, la qual cosa suposa una diferència de 85 mPTA respecte de l'import de la declaració. Això ha estat així perquè els bancs no detallaven en els extractes dels comptes en ecus la conversió a pessetes, de manera que l'ICAEN aplicava el tipus de canvi de 31.12.96. Finalment, ja en l'exercici 1998, els bancs faciliten a l'ICAEN la documentació detallada per a dur a terme la declaració de l'Impost sobre societats de 1997, documentació en què apareix com a import total de les retencions els 2.755 mPTA.

Durant l'exercici 1998 l'ICAEN ha procedit a la regularització comptable de l'esmentada diferència i, a més, hem pogut verificar el cobrament dels 2.755 mPTA el desembre de 1998.

2.5.3. IRPF i Seguretat Social creditora

- IRPF: Hem verificat que els imports presentats en les declaracions trimestrals d'IRPF, pel que fa a les bases imposables, tenen el seu reflex en la comptabilitat, bé com a despesa de personal, bé com a despesa de professionals. El resultat de la prova ha estat satisfactori.

D'altra banda en la tasca de revisió de les despeses de personal i de professionals independents, hem pogut verificar la correcció de les retencions practicades així com la seva comptabilització.

El saldo creditor amb la Hisenda Pública per IRPF a 31.12.97, de 12.133 mPTA, no coincideix amb l'import de la declaració del darrer trimestre de l'exercici, que és de 12.145 mPTA. La diferència de 12 mPTA l'ha originat una errada a l'hora d'elaborar la declaració, la qual cosa ha suposat que l'ICAEN ingressés a la Hisenda en excés per l'esmentada diferència. L'ICAEN va presentar la sol·licitud de devolució d'ingressos indeguts essent la resolució estimatòria per part de l'Agència Tributària. La devolució dels 12 mPTA s'ha produït el març de 1998.

- Seguretat Social: En relació a les quotes a la Seguretat Social hem verificat la coincidència dels imports comptabilitzats com a despesa amb els de les declaracions mensuals en concepte de quota a càrrec de l'empresa. El resultat de la verificació ha estat satisfactori i s'ha observat que el saldo creditor a 31.12.97, 5.800 mPTA, es correspon amb el de la declaració del darrer mes de l'exercici, i ha estat correctament ingressat dins el termini legalment establert.

3. FISCALITZACIÓ DE LES LIQUIDACIONS PRESSUPOSTÀRIES

La Llei 19/1996, de 27 de desembre, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per a 1997, va aprovar els pressupostos d'explotació i de capital per a l'ICAEN, que preveïen un total de recursos i de dotacions de 1.183.360 mPTA, dels quals 700.051 mPTA corresponien a explotació i 483.309 mPTA a capital.

A continuació es presenten i s'analitzen les liquidacions dels pressupostos d'explotació i de capital corresponents a l'exercici 1997, presentades per l'ICAEN.

3.1. ANÀLISI DE LA LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST D'EXPLOTACIÓ DE 1997

La liquidació del pressupost d'explotació presentada per l'ICAEN ha estat la següent:

SINDICATURA DE COMPTES DE CATALUNYA — INFORME 9/1999-D

	Pressupost Inicial (1)	Modific. (2)	Pressup. Definitiu (3 = 1 + 2)	Drets Liquidats (4)	Drets Pendants de cobrar (5)	Saldo Pressup (4 + 5 - 3)	Ajustam (6)	Compte d'explot. (4 + 5 + 6)
RECURSOS								
Prestació de serveis	270.000	0	270.000	22.791	0	(247.209)	226	23.017
Subv.explot.Gener.	430.051	(87.061)	342.990	376.948	70.201	104.159	(64.737)	382.412
Altr. subv.d'explot.	0	63.442	63.442	277.630	0	214.188	(63.442)	214.188
Ingres. Serveis divers.	0	0	0	1.652	0	1.652	(226)	1.426
Ingres. Financers	0	0	0	31.246	0	31.246	(14.562)	16.684
Difer. posit.de canvi	0	0	0	0	0	0	14.562	14.562
Ingres. Extraordinaris	0	0	0	1.579	0	1.579	0	1.579
Dèficit exer. anterior	0	0	0	(15.131)	0	(15.131)	15.131	0
TOTAL RECURSOS	700.051	(23.619)	676.432	696.715	70.201	90.484	(113.048)	653.868
	Pressup.ost Inicial (1)	Modific. (2)	Pressupost Definitiu (3 = 1 + 2)	Obligac. Reconeg. (4)	Compromisos adquirits (5)	Saldo Pressup (3-4-5)	Ajustam (6)	Compte d'explotació (4 + 5 + 6)
DOTACIONS								
Personal	186.611	0	186.611	179.392	0	7.219	50.995	230.387
Financeres	204	0	204	1.191	0	(987)	1.584	2.775
Tributs	62.000	(12.000)	50.000	34.406	0	15.594	0	34.406
Amortitzacions	0	0	0	0	0	0	16.576	16.576
Provisions	0	0	0	0	0	0	102.181	102.181
Altres serveis	88.196	0	88.196	79.772	2.385	6.039	304.143	386.300
Altres accions	363.040	(11.619)	351.421	359.107	110.663	(118.349)	(469.770)	0
TOTAL DOTACIONS	700.051	(23.619)	676.432	653.868	113.048	(90.484)	5.709	772.625
SALDO				42.847	(42.847)	0	(118.757)	(118.757)

Imports en milers de pessetes.

Font: Quadre-resum de la liquidació presentat per l'ICAEN.

En la liquidació anteriorment detallada s'observa que l'ICAEN presenta el total de recursos liquidats diferenciant entre aquells que estan pendent de cobrament i el total de les dotacions liquidades, distingint les que no representen encara obligacions reconegudes però sí compromisos adquirits.

Tenint això en compte, la liquidació del pressupost d'explotació de 1997 ha estat equilibrada, és a dir, no ha originat sobrant ni dèficit donat que el total de recursos liquidats (Drets liquidats més Drets pendents de cobrament) i el total de dotacions liquidades (Obligacions reconegudes més Compromisos adquirits) han presentat idèntic import, 766.916 mPTA.

Cal remarcar, a més, que en l'exercici 1997 s'ha cobert el dèficit de l'exercici anterior, cosa que s'observa en la columna de Drets liquidats on apareix restant als recursos el dèficit de 1996 de 15.131 mPTA. Això i l'esmentat equilibri de la liquidació del pressupost d'explotació de 1997 ha estat possible ja que en els Drets liquidats s'ha recollit l'import que en la liquidació de l'exercici 1996 apareixia com a Drets pendents de cobrar, 100.800 mPTA, i en les Obligacions reconegudes, el que en la liquidació del 1996 eren Compromisos adquirits, 85.667 mPTA.

3.1.1. Modificacions pressupostàries

Hem verificat amb resultat satisfactori que els imports i conceptes presentats per l'ICAEN com a Pressupost inicial coincideixen amb l'aprovat per la Llei de pressupostos de la Generalitat per a 1997.

Pel que fa a les Modificacions, l'ICAEN presenta les següents:

- a) Modificació que redueix els recursos d'explotació en 87.061 mPTA com a conseqüència de l'ajustament pressupostari que ja ha estat objecte de la nostra anàlisi en l'epígraf 2.3.2.2.
- b) Modificació que incrementa els recursos d'explotació en 63.442 mPTA. Aquests recursos procedeixen de la part de subvenció del Projecte Retex que ha estat cobrada durant 1997, fet que ha estat analitzat en l'epígraf 2.4.1.2. Entenem que els recursos relacionats amb aquest projecte haurien d'haver estat previstos en el pressupost inicial i, en cas de no disposar d'informació prèvia per a pressupostar-los, no eren susceptibles de ser inclosos com a modificació, sinó directament com a drets liquidats quan es cobren.

Les dues anteriors modificacions presentades per l'ICAEN suposen una reducció neta dels recursos del pressupost inicial de 23.619 mPTA i, per tant, també de les dotacions pel mateix import. Concretament, la reducció en les dotacions afecta el concepte d'Altres accions per 11.619 mPTA i el concepte de Tributs (IVA suportat no deduïble) per 12.000 mPTA.

3.1.2. Anàlisi de les desviacions pressupostàries

En aquest epígraf s'analitzen el motius que expliquen les principals desviacions entre el pressupost definitiu i el imports liquidats, desviacions que la liquidació presentada per l'ICAEN inclou en la columna de Saldo pressupostari.

3.1.2.1. Desviacions en recursos

La desviació total en recursos recollida en la columna de Saldo pressupostari és de 90.484 mPTA d'ingressos més que els previstos en el pressupost definitiu i corresponen, 70.201 mPTA als drets pendents de cobrar i, 20.283 mPTA, a drets liquidats. Dins la desviació total cal remarcar com a principals elements que la componen els següents:

- Prestació de serveis i Altres subvencions d'explotació: La desviació negativa (menys recursos liquidats que pressupostats) del concepte Prestació de serveis, 247.209 mPTA, l'explica el fet que el que s'ha pressupostat, 270.000 mPTA,

incloïa les subvencions i ajuts procedents de la Unió Europea, que finalment han estat liquidats en el concepte Altres subvencions d'explotació. Aquest altre concepte presenta una desviació positiva de 214.188 mPTA. Així, considerant de manera conjunta els dos conceptes esmentats, la desviació global és negativa per 33.021 mPTA i l'origina principalment el fet que determinades tasques referents a projectes europeus han estat objecte de pròrroga en la seva execució per l'endarreriment respecte del calendari previst en el contracte amb la Comissió europea.

- Subvencions a l'explotació Generalitat: La desviació positiva per 104.159 mPTA prové de la incorporació com a Drets liquidats de l'exercici 1997 del pendent de cobrament de l'exercici 1996, 100.800 mPTA, d'acord amb el que s'ha esmentat a l'inici de l'epígraf 3.1. A aquest import s'afegeixen els 3.359 mPTA que, liquidats en concepte de subvenció procedent del Departament de Medi Ambient i analitzats en l'epígraf 2.4.1.2, no havien estat previstos en el pressupost inicial. Dels 104.159 mPTA de desviació total, 70.201 mPTA corresponen a la part pendent de cobrament d'acord amb el que s'ha analitzat en l'epígraf 2.3.2.2.
- Ingressos financers: El total liquidat per aquest concepte, 31.246 mPTA, origina el mateix import de desviació pressupostària donat que no havia estat pressupostat cap import en concepte d'interessos de comptes corrents, ni d'IFT, ni per diferències de canvi.
- Dèficit de l'exercici anterior: Els 15.131 mPTA de desviació negativa correspon a la incorporació del dèficit de l'exercici 1996 d'acord amb el que s'ha esmentat a l'inici de l'epígraf 3.1.

3.1.2.2. Desviacions en dotacions

La desviació total en dotacions recollida en la columna de Saldo pressupostari és de 90.484 mPTA de despeses més que les previstes en el pressupost definitiu, que havien estat de 676.432 mPTA. Aquest excés de despesa no el produeixen les Obligacions reconegudes de 653.868 mPTA que, per tant, han estat inferiors al pressupost definitiu, sinó els Compromisos adquirits, per 113.048 mPTA.

Cal remarcar que l'ICAEN destina qualsevol ingrés superior a l'inicialment previst així com les possibles desviacions de les altres partides de dotacions a iniciar actuacions i projectes que té en cartera, per a la qual cosa compromet els nous recursos o els recursos sobrants amb la signatura de nous contractes gran part dels quals no inicien la seva execució fins a l'exercici posterior. D'aquí que si bé la columna d'Obligacions reconegudes presenta un superàvit respecte els Drets liquidats, aquest superàvit l'absorbeixen els Compromisos adquirits, bàsicament en concepte d'Altres accions, concepte que analitzem seguidament.

- Altres accions: Sota el concepte d'Altres accions, l'ICAEN liquida en el pressupost d'explotació totes les despeses directes originades per les seves principals línies d'actuació o programes, mentre que en el Compte de pèrdues i guanys, aquestes despeses estan distribuïdes per tipus de despesa (arrendaments, reparacions, serveis externs, transports, subministraments, etc.).

Per això, per quadrar el que s'ha liquidat en pressupost amb el que s'ha comptabilitzat en el Compte de pèrdues i guanys a la columna d'Ajustaments es rebaixa la totalitat de l'import liquidat per Altres accions, 469.770 mPTA, i es redistribueix en els epígrafs corresponents del Compte de pèrdues i guanys, columna en la qual queda un saldo de 118.757 mPTA que correspon a la suma de les amortitzacions i les provisions, el que és correcte.

La Llei de pressupostos de la Generalitat aprova el pressupost de l'ICAEN per a 1997 d'acord amb la columna de Pressupost inicial del quadre de la liquidació detallat a l'inici de l'epígraf 3.1. Alguns dels conceptes que recull la Llei, i entre aquests el d'Altres accions, presenten un desglossament que també segueix l'ICAEN a l'hora d'aplicar les modificacions i de liquidar el pressupost. Aquest desglossament el presentem seguidament:

	Pressup. Inicial	Modific.	Pressup. Definitiu	Oblig. Reconeg.
Progr. Gestió de l'energia a la indústria	15.000	(1.850)	13.150	22.805
Progr. Estalvi d'aigua a la indústria	15.000	(1.298)	13.702	28.440
Progr. Foment de la cogeneració	1.000		1.000	3.341
Progr. Foment d'Inversions	10.000	(4.700)	5.300	9.359
Progr. Acció municipal	8.000	(3.338)	4.662	4.084
Progr. Promoció energies renovables	5.000	(1.000)	4.000	4.773
Progr. Gestió energètica en el transport	2.000	1.000	3.000	638
Progr. Eficiència energètica en els edificis	8.000	(2.520)	5.480	6.065
Progr. Thermie-B	50.000		50.000	65.148
Progr. Transferència tecnològica altres països	200.000	2.600	202.600	166.830
Progr. Estudis energètics	7.000	7.400	14.400	6.877
Progr. Formació energètica	1.040	(250)	790	476
Publicacions	38.000	(9.663)	28.337	23.974
Fires i missions	3.000	2.000	5.000	16.297
TOTAL ALTRES ACCIONS	363.040	(11.619)	351.421	359.107

Imports en milers de pessetes.

Font: Detall de la liquidació pressupostària presentada per l'ICAEN.

Entre els totals del Pressupost definitiu i d'Obligacions reconegudes referents a les Altres accions s'observa un dèficit de 7.686 mPTA als quals l'ICAEN afegeix com a Compromisos adquirits un import de 110.663 mPTA que genera el total de Saldo pressupostari negatiu de 118.349 mPTA.

Cal remarcar que dins aquest Saldo pressupostari s'inclouen el total de 94.520 mPTA esmentats en l'epígraf 2.3.5, corresponents a contractes signats els quals, però, no han suposat despesa en l'exercici 1997.

3.2. ANÀLISI DE LA LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST DE CAPITAL DE 1997

La liquidació del pressupost de capital presentada per l'ICAEN ha estat la següent:

	Pressupost Inicial	Modificacions	Pressupost Definitiu	Drets liquidats	Recursos pendents
RECURSOS					
Aportacions Generalitat	83.309	(55.540)	27.769	27.769	0
Venda d'accions	400.000		400.000	400.000	0
TOTAL RECURSOS	483.309	(55.540)	427.769	427.769	0
	Pressupost Inicial	Modificacions	Pressupost Definitiu	Inversions Realitzades	Inversions Pendents
DOTACIONS					
Immobilitzat immaterial	2.309		2.309	64	2.245
Instal·lacions tècniques	500		500	0	500
Mobiliari i estris	1.000		1.000	507	493
Equips procés d'informació	2.500		2.500	1.848	652
Adquisició d'accions	477.000	(55.540)	421.460	420.000	1.460
TOTAL DOTACIONS	483.309	(55.540)	427.769	422.419	5.350

Imports en milers de pessetes.

Font: Quadre-resum de la liquidació presentat per l'ICAEN.

- **Pressupost inicial:** Hem verificat que els imports i conceptes presentats per l'ICAEN com a Pressupost inicial coincideixen amb els aprovats per la Llei de pressupostos de la Generalitat per a 1997.

- **Modificacions:** Pel que fa a les Modificacions, l'ICAEN en presenta una que redueix els recursos de capital en 55.540 mPTA com a conseqüència de l'ajustament pressupostari que ja ha estat objecte de la nostra anàlisi en l'epígraf 2.3.2.2. Aquesta reducció de recursos suposa alhora la reducció de les dotacions previstes per a Adquisició d'accions pel mateix import.

- **Liquidació de l'exercici:** La liquidació del pressupost de capital de l'exercici 1997 presenta un superàvit de 5.350 mPTA. De l'anàlisi de la liquidació pressupostària es desprèn:

- Pel que fa als Drets liquidats per Aportacions de la Generalitat, ja han estat analitzats en l'epígraf 2.3.4 mentre que els referents a Venda d'accions, concretament d'accions de PETROCAT, en l'epígraf 2.3.1.2.
- Quant a les Inversions realitzades, no s'han dut a terme durant 1997 les inversions inicialment previstes pel que fa a determinats programes informàtics, fet que ha suposat una desviació pressupostària de 2.245 mPTA. Respecte a l'Adquisició d'accions, el Pressupost inicial aprovat per la Llei de pressupostos preveia un total de 477.000 mPTA, concretament:

- Eficiència Energètica, SA (EFIENSA) 150.000 mPTA
- Energètica d'Instal·lacions Sanitàries, SA (EISSA) 30.000 mPTA
- Societat d'Assecatge de Fangs, SA (SAFSA) 297.000 mPTA

La modificació pressupostària de 55.540 mPTA redueix el total de crèdit pressupostari per a adquirir accions fins a 421.460 mPTA; finalment, d'acord amb l'anàlisi realitzada en els epígrafs 2.3.1.1 i 2.3.1.2, les adquisicions que l'ICAEN ha dut a terme durant el 1997 han estat, per un total de 420.000 mPTA, les següents:

- Eficiència Energètica, SA (EFIENSA) 150.000 mPTA
- Sanejament Energia, SA (SAENSA) 270.000 mPTA

3.3. SALDOS PRESSUPOSTARIS ACUMULATS A 31.12.97

L'ICAEN elabora un quadre-resum que acompanya les liquidacions pressupostàries de l'exercici en què presenta el saldo pressupostari conjunt de les liquidacions d'explotació i de capital, acumulant a 31.12.97 els saldos pressupostaris d'exercicis anteriors:

Liquidació de l'exercici	5.350
Drets liquidats	427.769
Obligacions reconegudes	422.419
Excés de recursos d'exercicis anteriors	344.748
Romanent a 31 de desembre de 1997	350.098

Imports en milers de pessetes.

Font: Quadre resum adjuntat per l'ICAEN.

En aquest quadre s'observa com l'ICAEN incorpora als 5.350 mPTA de superàvit de la liquidació del pressupost de capital de l'exercici 1997, els recursos excedents d'exercicis anteriors de 344.748 mPTA, i presenta un Romanent total, acumulat a 31.12.97, de 350.098 mPTA. Seguidament presentem l'evolució dels recursos i les inversions entre 1991 i 1997 que expliquen els esmentats imports:

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Aportacions de capital	163.000	219.500	911.000	877.150	436.000	167.200	27.769
Baixes d'immobilitzat	0	234			1.460.170	1.079	16
Venda acci. PETROCAT	0	0			(1.121.000)	400.000	400.000
Superàvit o (Dèf) d'expl.	(189)	(8.773)	(409.484)	(240.160)	549.464	(96.391)	(118.757)
Amortitz. i provisions	189	8.773	409.484	240.160	(356.634)	96.843	118.757
Total Recursos	163.000	219.734	911.000	877.150	968.000	568.731	427.785
Inversions	162.336	220.109	900.065	882.455	837.424	360.478	422.435
Excés de recursos	664	(375)	10.935	(5.305)	130.576	208.253	5.350
Excés acumulat	664	289	11.224	5.919	136.495	344.748	350.098

Imports en milers de pessetes.

Font. Seguiment plurianual facilitat per l'ICAEN.

S'observa que els recursos procedents d'exercicis anteriors es generen en la seva major part en els exercicis 1995 i 1996, 130.576 mPTA i 208.253 mPTA, respectivament, que han estat motivats bàsicament pel següent:

- En el 1995 la venda d'accions de PETROCAT va suposar un ingrés no previst en el pressupost de 132.000 mPTA, corresponent al marge generat com a conseqüència d'aquelles accions que l'ICAEN tenia encara pendents de desemborsar, tal com ja hem esmentat en l'epígraf 2.3.1.2.
- En el 1996 el pressupost de l'ICAEN preveia destinar 200.000 mPTA per acudir a l'ampliació de capital que tenia prevista PETROCAT però que finalment no va dur a terme.

Malgrat això, s'observa que l'excés de recursos l'origenen els superàvits i dèficits d'explotació i de capital d'exercicis anteriors. Pel que fa als d'explotació, entenem que és correcte traspasar els superàvits d'explotació a l'acumulat en què l'ICAEN uneix els les liquidacions del pressupost d'explotació i de capital, però no poden traspasar-s'hi els dèficits d'explotació ja que fent-ho així s'estarien barrejant conceptes que podrien suposar que es financen els dèficits d'explotació amb recursos de capital.

Tenint això en compte, el saldo pressupostari acumulat a 31.12.97 que adjunta l'ICAEN, 350.098 mPTA, caldria presentar-lo diferenciant entre el saldo d'explotació, dèficit acumulat d'explotació a 31.12.97 de 517.572 mPTA, conseqüència de les amortitzacions i provisions acumulades, i el superàvit acumulat de capital a 31.12.97, 867.670 mPTA, imports que hem calculat partint del seguiment plurianual entre 1991 i 1997 abans detallat.

4. FISCALITZACIÓ DE LA LEGALITAT: CONTRACTACIÓ I PAIF

En els corresponents apartats de fiscalització dels estats financers i de les liquidacions pressupostàries s'han fet comentaris sobre aspectes legals de caire comptable, pressupostari, laboral, fiscal, etc. Dins aquest capítol 4 la

fiscalització de la legalitat se centra, d'una banda, en l'anàlisi dels procediments emprats en la licitació i l'adjudicació dels contractes d'obres, béns i serveis i, d'altra banda, en l'anàlisi del PAIF.

4.1. FISCALITZACIÓ DE LA CONTRACTACIÓ

4.1.1. Legislació aplicable

L'ICAEN és una entitat de dret públic que, d'acord amb allò que preveu l'article 1.b) de l'EIPC, té personalitat jurídica pròpia, està sotmesa a la Generalitat i ha d'ajustar la seva activitat a l'ordenament jurídic privat. Aquest tipus d'entitat està regulada en el capítol III de l'EIPC, segons el qual, la seva activitat s'ha de sotmetre a les normes de dret mercantil, civil o laboral, però sens perjudici de les matèries a què s'aplica la llei de l'EIPC, la llei de creació de la mateixa entitat i, en general, de les matèries referents a les seves relacions de tutela amb l'Administració.

L'activitat contractual de l'ICAEN es regeix per la Llei 13/1995, de 18 de maig, de contractes de les administracions públiques (LCAP). L'article 1.3 de la LCAP estableix els criteris per a determinar quines entitats públiques hi estan sotmeses. A la vista d'aquests criteris la Junta Consultiva de Contractació de la Generalitat en sessió del 6.6.95 va determinar les entitats públiques de la Generalitat de Catalunya que quedaven sotmeses íntegrament a l'esmentada llei, entre les quals figura l'ICAEN. La Intervenció General de la Generalitat, a finals de juny del 1995, va comunicar aquest fet a les entitats públiques afectades.

Els responsables de l'ICAEN aporten un dictamen elaborat per Jané & Solà Advocats Associats i signat pel Sr. Jordi Jané i Bru (advocat i secretari no conseller del Consell d'Administració de l'ICAEN) que conclou que l'Institut resta exclòs de l'aplicació íntegra de la LCAP. El dictamen conclou que només és d'aplicació a l'ICAEN la LCAP segons el que preveu en l'article 2 de la mateixa llei, que fa referència a la capacitat de les empreses, publicitat, procediments de licitació i formes d'adjudicació per a contractes d'obres superiors a 681.655 mPTA (IVA exclòs) i per a qualsevol altre contracte de més de 27.266 mPTA (IVA exclòs).

Sense entrar en valoracions i interpretacions de l'esmentat dictamen, entenem que l'ICAEN l'hauria d'haver presentat a la Junta Consultiva de Contractació per tal que aquesta revisés el seu criteri. Donat que no ho ha fet, entenem que, d'acord amb el criteri de la Junta Consultiva de Contractació, l'ICAEN resta íntegrament subjecte a l'aplicació de la LCAP.

Addicionalment a l'anàlisi legal fins ara tractada, hem dut a terme una anàlisi dels procediments de contractació aplicats per l'ICAEN que, lògicament, estan

d'acord amb les conclusions del dictamen abans esmentat. Seguidament presentem l'anàlisi dels procediments.

4.1.2. Anàlisi dels procediments de contractació

Per al compliment dels procediments de licitació i adjudicació de contractes previstos en la LCAP i per al compliment dels principis generals de publicitat i concurrència, l'ICAEN hauria de tenir establerts uns procediments interns en relació a aspectes com el sistema d'autoritzacions, els sistemes d'arxiu i control de la documentació de la contractació i l'elaboració d'expedients, etc. No hem trobat que l'ICAEN tingui explícitament definits ni documentats uns procediments interns d'aquest tipus. Malgrat això i, tot i el dictamen esmentat en l'anterior epígraf, hem observat com en certs expedients de contractació l'ICAEN aplica alguns aspectes similars als previstos per la LCAP en els diferents procediments d'adjudicació.

Per tal de verificar els procediments de contractació efectivament aplicats per l'ICAEN hem seleccionat una mostra d'expedients de contractació. Per a aquesta selecció hem obtingut el detall de creditors a curt termini per prestació de serveis i a partir d'aquest hem extret els creditors amb major facturació durant l'exercici. Hem escollit els creditors amb facturació anual superior a 8.500 mPTA, i d'això n'ha resultat una mostra suficientment representativa dels sis creditors següents:

Creditor	Facturació 1997
Sistema de Ingenieria, SA (SIEMSA)	29.554
Tecno Energy, SL	24.970
The Energy Centre Magyar	18.674
BCEOM, Société Française d'Ingénierie	14.223
Informació i Tecnologia, SL	12.343
GFE Associats Consultors, SA	8.618
TOTALS	108.382

Imports en milers de pessetes.

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes segons comptabilitat de l'ICAEN.

- The Energy Centre Magyar i BCEOM Société Française d'Ingénierie: són dos creditors de l'ICAEN relacionats amb diferents actuacions dutes a terme en relació a projectes impulsats i finançats per la Comissió Europea. En els projectes europeus són un grup d'entitats o empreses especialitzades en temes energètics (entre elles l'ICAEN) les que presenten propostes a la Comissió. En general la Comissió atorga el projecte a un grup d'entitats o empreses, segons l'especialitat del projecte i la zona o zones geogràfiques on es duren a terme les actuacions; en certs casos la Comissió prefixa quina serà l'entitat líder i quines actuaran com a col·laboradores i, en altres casos, són les mateixes entitats que es posen d'acord per determinar en quins dels projectes europeus actuaran com a líders i en quins, com a col·laboradors. Per aquest motiu, venint

predeterminats d'una o altra manera els col·laboradors en projectes europeus en què l'ICAEN actua com a líder, no són aplicables, lògicament, en aquest cas, els procediments establerts en la LCAP.

Entenem que en aquests casos caldria que l'expedient de contractació relacionat amb aquestes empreses col·laboradores en projectes europeus incorporessin una autorització signada pels corresponents responsables de l'ICAEN esmentant que es tracta de casos en què no és possible l'aplicació íntegra de la LCAP.

- Informació i Tecnologia, SL: L'ICAEN formalitza un contracte amb aquesta empresa el 29.1.97 per a la realització dels treballs de planificació i redacció de quatre números del periòdic "Eficiència Energètica- Conservació i Gestió de l'energia" per un import total de 5.290 mPTA. A més, hem observat que en l'exercici 1996 l'ICAEN també va formalitzar amb aquesta empresa un total de sis contractes per un import total d'11.198 mPTA, per a la realització de tasques similars a l'anteriorment esmentada (elaboració i producció de periòdics, fullets, etc.), en certs casos, relacionades amb campanyes de promoció de l'eficiència energètica a països com Romania o Hongria.

Hem verificat que per a l'adjudicació dels contractes de 1996 i també per a la del contracte de 1997, l'ICAEN ha sol·licitat prèviament oferta a tres empreses, aplicant correctament el que estableix en l'article 74 de la LCAP per a l'aplicació de l'adjudicació pel procediment negociat.

En relació als contractes de 1996 en què l'import no superava el límit de 2.000 mPTA previst en l'article 211 h) de la LCAP per a l'adjudicació pel procediment negociat sense publicitat, les corresponents resolucions d'adjudicació del Director de l'ICAEN i els contractes mateixos especifiquen de manera correcta l'aplicació d'aquest procediment fent referència a l'esmentat article. Aquest fet però, no es produeix en l'articulat dels contractes ni en les resolucions d'adjudicació dels dos contractes de 1996 que superen l'esmentat límit (contractes de 2.440 mPTA i de 2.960 mPTA) ni en l'únic contracte formalitzat en l'exercici 1997 per 5.290 mPTA. En aquests casos la resolució d'adjudicació del Director esmenta que les tasques contractades corresponen a col·laboracions d'especialistes externs, fet que d'acord amb l'article 201.4 de la LCAP (al qual, però, la resolució no fa referència) eximiria l'ICAEN d'aplicar la LCAP en la preparació i formalització d'aquests contractes.

Entenem que no poden considerar-se aquestes tasques contractades com a col·laboració i, per tant, aquests dos contractes de 1996 i el de 1997, en no entrar dins la casuística del procediment negociat sense publicitat prevista en l'article 211 apartats a) a h), haurien d'haver estat adjudicats pel procediment de concurs obert o bé restringit.

- SIEMSA, Tecno Energy, SL i GFE Associats Consultors, SA: L'ICAEN contracta aquestes tres empreses per a la realització de diferents tipus de diagnòstics energètics relacionats amb tres programes d'actuació concrets: el Programa d'Assessorament Energètic (PAE), el Programa de Diagnòstics Energètics a Plantes Depuradores d'Aigües Residuals Urbanes (Programa EDARS) i el Programa d'Estalvi d'Aigua (PEA). Per aquests tres programes l'ICAEN ha formalitzat durant l'exercici 1997 amb les esmentades empreses els contractes que detallem seguidament segons el nombre de diagnòstics que es contracten i segons el cost total que suposen:

	PAE			EDARS			PEA		
	Núm. de contractes	Núm. de diagnòstics	Cost total	Núm. de contractes	Núm. de diagnòstics	Cost Total	Núm. de Contractes	Núm. de Diagnòstics	Cost total
SIEMSA	2	24	6.600	1	10	2.750	-	-	-
Tecno Energy, SL	2	15	4.200	1	15	4.200	1	12	5.100
GFE Ass. Cons, SA	-	-	-	-	-	-	1	5	2.140
TOTALS	4	39	10.800	2	15	6.950	2	17	7.240

Els imports de Cost total són en milers de pessetes (IVA no inclòs).

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes segons documentació facilitada per l'ICAEN.

Els totals contractats durant el 1997 a cadascuna de les tres empreses, si incorporem l'IVA, han estat els següents: SIEMSA, 10.846 mPTA; Tecno Energy, SL, 15.660 mPTA i, GFE Associats Consultors, SA, 2.482 mPTA. D'aquests imports han estat facturats en el mateix exercici 1997, 6.699 mPTA, 3.898 mPTA i 982 mPTA, respectivament. Així, la resta dels imports facturats per totes tres empreses a l'ICAEN durant 1997 correspon a contractes adjudicats i formalitzats en exercicis anteriors.

De la documentació que ens ha estat facilitada respecte dels procediments de licitació i adjudicació aplicats per a la contractació dels diagnòstics anteriorment detallats s'ha observat el següent:

- 1) L'ICAEN va elaborar per a tots tres programes el que anomena "Document de petició d'oferta" on recull les especificacions tècniques i econòmiques que han de tenir en compte els licitadors invitats per l'ICAEN a l'hora de presentar les ofertes i que seran el barem per a la seva valoració. L'ICAEN invita a sis o set empreses, segons de quin dels tres programes es tracti, dedicades a la realització d'aquest tipus de diagnòstics respecte de les quals afirma tenir informació suficient sobre la seva capacitat, però, no selecciona prèviament aquestes empreses mitjançant un concurs, tal com estableix la LCAP en el cas d'aplicar el procediment per concurs restringit. Així, el procediment que en aquest cas ha aplicat l'ICAEN s'assimila al procediment negociat sense publicitat previst en la LCAP.
- 2) L'ICAEN constitueix un Comitè Avaluator per analitzar les ofertes rebudes. Les actes de reunió de l'esmentat Comitè recullen les valoracions tècniques i

econòmiques, puntuant segons els barems esmentats (sobre una puntuació màxima de 100 punts). Aquestes actes han estat les següents:

- Per al PAE: L'acta de 17.1.97 recull l'anàlisi de les sis ofertes sol·licitades i rebudes. En l'acta s'estableix que dues d'elles, SIEMSA (96,3 punts) i Tecno Energy, SL (89,5 punts) en tenir resultats similars es repartiran els diagnòstics referents al PAE a realitzar durant 1997.
 - Per al Programa EDARS: Les actes de 7 i 9.5.97 recullen l'anàlisi de les set ofertes sol·licitades i rebudes. En les actes s'estableix que de les set ofertes, dos no complien les especificacions del "Document de presentació d'ofertes" i, que de les cinc restants, quatre d'elles, Tecno Energy (89,7 punts), SIEMSA (87,3 punts), EP Grau, SL (86,9 punts) i IM3 (81,3 punts) en tenir resultats similars es repartiran els diagnòstics referents al Programa EDARS a realitzar durant 1997.
 - Per al PEA: L'acta de 17.1.97 recull l'anàlisi de les set ofertes sol·licitades i rebudes i estableix que tres d'elles, Tecno Energy, SL (91,8 punts), GFE Associats Consultors, SA (89,7 punts) i Sagitari, SA (87,6 punts) en tenir resultats similars es repartiran els diagnòstics referents al PEA a realitzar durant 1997.
- 3) El Director de l'ICAEN signa les corresponents resolucions que autoritzen la formalització dels vuit contractes posteriorment signats amb les diferents empreses i que ja hem detallat en l'anterior quadre.

Dels tres punts remarcats anteriorment es desprèn que l'ICAEN segueix un procediment similar al que preveu la LCAP per al procediment negociat sense publicitat. Per això cal remarcar el següent:

- D'acord amb els articles 209 a 211 de la LCAP, aquests contractes s'han d'adjudicar per procediment de concurs obert o restringit i, únicament s'aplicarà el procediment negociat en uns determinats supòsits. Entenem que l'adjudicació d'aquests diagnòstics no queda emmarcada en cap dels supòsits previstos per la LCAP per a l'aplicació del procediment negociat.
- L'expedient de contractació no recull la justificació per la qual se segueix un procediment similar al procediment negociat sense publicitat, justificació que requereix la LCAP en aquests casos.

D'altra banda hem observat que en cadascun dels vuit contractes signats durant 1997 s'estableixen els corresponents terminis de realització dels diagnòstics contractats. Els terminis finalitzen, segons els diferents contractes, el setembre, o bé el desembre de 1997. Malgrat això, a 31.12.97, del total de vuitanta-un diagnòstics dels vuit contractes, únicament se n'han dut a terme trenta-nou segons el detall següent:

	Núm. de diagnòstics contractats durant 1997 (a)	Núm. de diagnòstics Realitzats a 31.12.97 (b)	Diferència (a)-(b)
SIEMSA	34	21	13
Tecno Energy, SL	42	16	26
GFE Ass. Cons, SA	5	2	3
TOTALS	81	39	42

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes segons documentació facilitada per l'ICAEN.

Cal per tant que l'ICAEN elabori i incorpori en els expedients la documentació de seguiment que ha de dur a terme respecte de l'acordat en els contractes. Així, per exemple caldria afegir en l'expedient la documentació explicativa d'aquelles modificacions o incidències respecte del que preveu el contracte, com ara, que no s'hagi dut a terme el nombre total de diagnòstics previstos dins les dates acordades en els contractes. En relació a això, caldria també explicitar documentalment els motius de l'incompliment dels terminis i de la no aplicació de les penalitzacions que per a aquests casos preveu la LCAP.

4.2. FISCALITZACIÓ DEL PAIF

Els articles 40, 28 i 29 de l'EIPC estableixen l'obligatorietat d'elaborar un PAIF, la informació que aquest ha de recollir, així com els seus terminis de realització, tramesa i altres condicions. De manera anàloga s'expressa el Decret legislatiu 9/1994, de 13 de juliol, que actualitza i refon la Llei 10/1982, de 12 de juliol de finances públiques de Catalunya, en els articles 54, 55 i 56.

Aquestes disposicions fan del PAIF el document base que ha de quantificar i explicar a priori, exercici per exercici, al departament de la Generalitat al qual l'empresa està adscrita i al Departament d'Economia i Finances, quins són els objectius a assolir. Aquests objectius i els mitjans necessaris per a assolir-los, degudament quantificats, han de ser la base sobre la qual l'empresa elabori els pressupostos d'explotació i de capital. El PAIF, a més, ha de ser aprovat per acord de Govern, a proposta del conseller d'Economia i Finances, i publicat en el DOGC.

Des del punt de vista de la tramitació legalment prevista hem pogut observar que el PAIF elaborat per l'ICAEN ha estat aprovat pel seu Consell d'Administració però, no hem obtingut constància formal conforme hagi estat tramès al Departament d'Indústria i Energia i al Departament d'Economia i Finances, ni conforme hagi estat aprovat per acord de Govern i publicat en el DOGC; aspectes que, d'acord amb el que preveu a la Llei, caldria haver formalitzat.

El contingut del PAIF elaborat per l'ICAEN representa el punt de partida fonamental de la nostra anàlisi i fiscalització de la gestió que és l'objecte de capítol següent.

5. FISCALITZACIÓ DE LA GESTIÓ

5.1. INTRODUCCIÓ

El PAIF elaborat per l'ICAEN preveu diferents programes d'activitats a dur a terme durant l'exercici als quals atorga un cost pressupostat. Aquests programes i el seu cost pressupostat, de 351.421 mPTA, és el previst en el pressupost en el concepte Altres accions.

Addicionalment, per a cadascun dels programes, que es mantenen com a àmbits d'actuació per a cada exercici, el PAIF estableix anualment una relació d'objectius que en certs casos concreta la previsió del nombre d'actuacions, auditories o diagnòstics energètics a realitzar. Tot i això, aquests objectius no estan quantificats econòmicament.

Entenem que, si bé s'assigna un import com a previsió de despesa global per a cadascun dels programes, el contingut d'aquests és massa ampli i, per tant, el PAIF hauria de detallar o desagregar l'import de cadascun dels programes entre les diferents actuacions, diagnòstics, estudis, etc. que els conformen.

Tot i aquesta limitació, hem comparat els objectius previstos per a l'exercici 1997 per a cadascun dels programes i el seu cost global previst i les activitats realment dutes a terme durant l'exercici així com el cost real incorregut. Abans del quadre-resum que recull l'esmentada comparació, resumim les línies generals i finalitats dels principals programes previstos per l'ICAEN.

5.2. BREU REFERÈNCIA A CADASCUN DELS PRINCIPALS PROGRAMES DE L'ICAEN

L'objecte social i les funcions de l'ICAEN descrits en l'epígraf 1.2.2 d'aquest informe es duen a la pràctica mitjançant una sèrie de programes que, de manera resumida, esmentem a continuació:

- Programa de Gestió de l'energia en la indústria: Té com a principals objectius fomentar la gestió òptima de l'energia en la indústria i donar suport a la presa de decisions de l'usuari. Això, en relació al desenvolupament de projectes energètics amb els quals l'usuari busqui reduir i diversificar el consum i les fonts d'energia emprades i introduir i invertir en noves tecnologies energètiques. Amb aquestes finalitats l'ICAEN treballa mitjançant un programa d'auditories recolzat en un servei d'assessorament permanent, actuacions de difusió i formació i convenis de col·laboració amb associacions empresarials.
- Programa d'Estalvi d'aigua a la indústria: La seva finalitat és l'aprofitament integral de l'aigua i la racionalització del seu ús en la indústria catalana. En

relació amb això, les actuacions de l'ICAEN se centren en la realització de diagnòstics per a avaluar la situació de l'empresa en matèria de consum d'aigua i aportar millores per a disminuir i optimitzar el seu consum i reutilització.

- Programa de Foment de la cogeneració: Aquest programa és un servei integrat de promoció de les tecnologies de cogeneració a Catalunya i inclou tres àmbits d'actuació: 1) Diagnòstics específics per a avaluar el potencial real de cogeneració, 2) Suport financer o proposició de solucions financeres en determinats projectes mitjançant les societats en les quals l'ICAEN participa, directament o mitjançant EFIENSA o EISSA, 3) Assessorament específic en l'estudi, disseny i execució de projectes de cogeneració.
- Programa Foment d'inversions: Amb aquest programa l'ICAEN busca crear un marc financer favorable, mitjançant les línies de crèdit amb interès preferent que manté amb entitats financeres, bàsicament amb l'ICF, per a les empreses catalanes que volen implementar inversions relacionades amb projectes energètics i hi opten.
- Programa d'Acció municipal: En l'àmbit municipal i comarcal l'ICAEN té posada en marxa, com a principal línia d'actuació, l'assessorament energètic mitjançant estudis de detecció i diagnòstic de propostes de millora, principalment quant a edificis municipals i enllumenat públic, així com projectes específics de viabilitat i demostració de gestió energètica.
- Programa de Promoció de les energies renovables: En aquest programa l'ICAEN engloba diferents tipus d'actuacions: assessorament i atenció de consultes, estudis de viabilitat, promoció de projectes, participació en el capital de determinades empreses, participació en el disseny de plans directors, accions de difusió i formació, etc. Aquests diferents tipus d'actuació es reparteixen entre diverses fonts energètiques renovables com la solar tèrmica, la solar fotovoltaica, l'eòlica, la minihidràulica o la de biomassa.
- Programa de Gestió energètica en el transport: Les actuacions dins aquest programa tenen com a principals finalitats la promoció de l'ús d'energies alternatives als derivats del petroli per a la propulsió de vehicles i el foment de la millora de l'eficiència energètica de la mobilitat urbana (assignació de nombre de vehicles necessaris o formació a conductors).
- Programa d'Eficiència energètica als edificis: Per mitjà d'aquest programa l'ICAEN realitza tasques d'auditoria i assessorament energètic en edificis del sector terciari i en edificis de la Generalitat de Catalunya. A més assessora en l'establiment del marc normatiu energètic, tant dels habitatges en general o de sectors concrets (hoteler o comercial), com de les construccions i

instal·lacions energètiques referents a edificis públics com ara centres docents o centres d'atenció primària.

- Programa Thermie-B: Forma part dels projectes internacionals en els que participa l'ICAEN. En el marc del programa Thermie-Joule de la Comissió de la Unió Europea, les actuacions Thermie-B tenen com a finalitat la promoció de l'eficiència energètica, l'ús racional de l'energia i les noves tecnologies energètiques no nuclears.
- Programa de Transferència tecnològica a altres països: Té com a finalitat promoure l'intercanvi de tecnologia i transferir l'experiència i els coneixements en matèria d'enginyeria i d'ús de tecnologies energètiques principalment en zones com l'Amèrica Llatina, l'Àrea Mediterrània o l'Europa Central i de l'est. Aquestes finalitats es duen a terme col·laborant en la signatura de convenis entre empreses catalanes i dels altres països així com participant en programes europeus que tenen aquests mateixos objectius.
- Programa d'Estudis energètics: Amb aquest programa l'ICAEN desenvolupa un conjunt d'actuacions amb la finalitat d'avaluar, investigar i estudiar el potencial de recursos energètics i les seves aplicacions per tal de permetre el desenvolupament de tecnologies d'eficiència energètica i l'aprofitament de les energies renovables.
- Programa de Formació energètica: Per mitjà d'aquest programa l'ICAEN realitza cursos de formació continuada i de reciclatge per a tècnics i gestors energètics ja que considera que aquest recolzament és una important eina per a la difusió de noves tecnologies i mètodes de millora en l'ús eficient de l'energia. Per a això, l'ICAEN organitza jornades, visites tècniques o cursos en col·laboració amb centres especialitzats. Juntament amb aquest programa cal fer esment de les tasques amb finalitats similars a les esmentades (formació, informació i difusió) recollides sota els conceptes de Publicacions o de Fires i missions.

5.3. ANÀLISI DE L'ACTIVITAT DE L'ICAEN RESPECTE DELS OBJECTIUS

Un cop descrits els trets principals de cadascun dels programes, seguidament presentem un quadre-resum que relaciona els objectius previstos per a l'exercici 1997 per a cadascun dels programes i el seu cost global previst amb les activitats realment dutes a terme durant l'exercici així com amb el cost real incorregut. És a dir, es presenten els resultats obtinguts per tal d'avaluar el grau d'eficàcia de les actuacions de l'ICAEN.

PROGRAMA	OBJECTIUS 1997	REALITZACIÓ D'OBJECTIUS	COST PREVIST	COST REAL	DESVIACIÓ
Gestió de l'energia en la indústria	→ Realització de 69 diagnòstics en els quals es preveu detectar un estalvi energètic de 5.800 TEP/any que suposaria una proposta d'inversió de 1.950 MPTA. → Establir convenis amb associacions empresarials → Assessorament a tècnics, jornades. → *****	→ Realitzats 91 diagnòstics i detectat un estalvi potencial de 15.828 TEP/any (=1.266 MPTA/any) que requeriria una inversió de 2.563 MPTA → ***** → 4 jornades tècniques i 3 actuacions internacionals → Col·laboració amb el Dep. de Medi Ambient per redactar la normativa sobre límits d'emissió d'indústries de combustió amb potència tèrmica < 50 MW.	13.150	22.805	(9.655)
Estalvi d'aigua en la indústria	→ Realització de 48 diagnòstics en els quals es preveu detectar estalvi d'aigua d'1,4 hm ³ /any que suposaria una proposta d'inversió de 1.040 MPTA. → Realitzar campanya de sensibilització del personal de les indústries → Establir convenis amb associacions empresarials	→ Realitzats 56 diagnòstics i 2 diagnòstics a EDAR, s'ha detectat un estalvi potencial de 2,6 hm ³ /any (=423 MPTA/any) que requeriria una inversió de 1.092 MPTA → Editat vídeo divulgatiu per optimització de les neteges i realitzades 5 actuacions entre cursos i jornades tècniques → 2 convenis amb ajuntaments (Palau de Plegamans i Granollers) per a la promoció de l'estalvi d'aigua i 1 conveni amb la Fundació Bosch i Gimpera per realitzar cursos de formació.	13.702	28.156	(14.456)
Foment de la cogeneració	→ Realització de 20 diagnòstics en els quals es preveu detectar estalvi energètic de 15.000 TEP/any que suposaria una proposta d'inversió de 4.000 MPTA. → Donar serveis d'enginyeria, assessorament legal i econòmic als projectes d'EISSA i EFIENSA → Convenis de col·laboració amb 13 indústries per implantar els projectes de plantes de cogeneració.	→ Realitzats 21 diagnòstics i detectat un estalvi potencial de 35.000 TEP/any que requeriria una inversió de 6.535 MPTA. → Realitzats 46 estudis específics per actuacions d'EISSA i EFIENSA i prestats assessorament a ambdues. → Implantació de 9 projectes de plantes de cogeneració.	1.000	3.341	(2.341)
Foment d'inversions	→ Identificar 194 indústries i seleccionar-ne 30 per efectuar inversions en 18 projectes a curt termini, amb el finançament de línies de crèdit de l'ICF per un total d'uns 650 MPTA. → Gestió de 2.000 MPTA de crèdits amb l'ICF o amb altres entitats financeres. → Participar per mitjà d'EISSA i EFIENSA en el capital de noves societats de cogeneració que duren a terme una inversió total de 5.000 MPTA. → Establir noves línies de finançament de projectes energètics amb entitats financeres del país	→ Atorgament de 14 préstecs per un import total de 637 MPTA que financen unes inversions per part de les diferents indústries de 1.457 MPTA. → Gestió de les inversions de 1.457 MPTA anteriorment esmentades. → Noves participacions de 1997: EISSA, 2 noves participacions: AIE de Bellvitge i AIE de G.Trias que preveuen inversió total de 605 MPTA. EFIENSA, 1 nova participació en Societat Eòlica l'Enderrocada que preveu inversió de 4.950 MPTA. → Signatura del conveni de col·laboració amb Banca Catalana que origina una línia especial de crèdit de fins a 2.000 MPTA per al finançament de projectes d'inversió en l'aplicació de tecnologies energètiques en parcs eòlics de Catalunya.	5.300	9.359	(4.059)

PROGRAMA	OBJECTIUS 1997	REALITZACIÓ D'OBJECTIUS	COST PREVIST	COST REAL	DESVIACIÓ
Acció municipal	→ Realitzar diagnòstics a 15 edificis, instal·lacions de distribució i consum d'aigua municipals o d'enllumenat públic. → Creació i suport en l'àmbit comarcal d'equips locals de gestió energètica per grups de petits municipis: AGE (Val d'Aran, Pallars Sobirà, Cerdanya i Alt Urgell); ACE (Maresme), Barnagel (Àrea Metropolitana de Barcelona). → Implantació del software de comptabilitat energètica municipal.	→ Realitzats 20 diagnòstics, 13 a edificis municipals i 7 d'enllumenat públic, que han detectat un estalvi potencial de llum i aigua per un total de 67 MPTA/any, que requeriria inversions per 230 MPTA. → Aquests equips, implantats ja entre 1994 i 1996, han dut a terme auditories energètiques, cursos de formació i assessoraments a dependències municipals. → Implantació del programa en 14 municipis	4.662	4.084	578
Promoció energies renovables	→ Publicació del llibre verd de les Energies Renovables i l'Euroregió → Promoció de projectes d'aprofitament d'energies renovables participant en projectes específics: 1) Parcs eòlics, 2) Residus i biomassa, 3) Energia solar tèrmica, 4) Energia solar fotovoltaica, 5) Minihidràuliques. → Informació i atenció a consultes i suport tècnic i logístic als diferents sectors. Previstes 500 consultes. → Elaboració del Pla Director de Parcs Eòlics de Catalunya (1997-2010)	→ Editat el llibre verd → 1) Participació en el Parc Eòlic l'Enderrocada mitjançant EFIENSA i suport a altres iniciatives (Parc eòlic del Perelló); → 2) Treballs per als 3 projectes de centrals de biomassa (Molins de Rei, Ripollès i Baix Ebre) i per als 3 projectes de valoració de biogas en els abocadors del Garraf, Vacarisses i Hostalets de Pierola. → 3) Realitzats 31 estudis de viabilitat per a l'aplicació d'energia solar tèrmica per produir aigua calenta (28 en sector turístic- càmpings i hotels-, 3 en centres hospitalaris) → 4) Organització de la 14ª Conferència i Exhibició Europea d'Energia Solar Fotovoltaica → 5) Treballs per l'estudi de viabilitat del projecte de Bellver de Cerdanya iniciat el 1996 i finalització dels projectes tècnics de canal i minicentral de Quatre Pobles (Alt Urgell). → Ateses 985 consultes i suport a 37 propostes de grups promotors de parcs eòlics. → Tasques de redacció del Pla conjuntament amb la DG d'Energia i Mines, el Dep. de Medi Ambient i el DARP.	4.000	4.773	(773)
Gestió energètica en el transport	→ Realització del projecte de construcció d'una planta de fabricació de biocombustibles amb capacitat per a 50.000 tones/any. → Estudis i proves pilot per vehicles amb combustibles alternatius (vehicles elèctrics o híbrids, autobusos de gas natural, etc.)	→ Projecte que ha estat aturat per manca de viabilitat → Demostracions, en col·laboració amb els municipis de Reus, l'Hospitalet i Sabadell, per inici d'ús real durant el 1998 de vehicles elèctrics: 4 per serveis de neteja o manteniment de via pública, 1 per recollida d'escombraries, i 1 per serveis socials. Inici de 2 projectes, en col·laboració amb TMB per a l'optimització en l'assignació d'autobusos i per a la conducció correcta per reduir el consum energètic.	3.000	638	2.362

PROGRAMA	OBJECTIUS 1997	REALITZACIÓ D'OBJECTIUS	COST PREVIST	COST REAL	DESVIACIÓ
Eficiència energètica en els edificis	→ Assessorament energètic a edificis de la Generalitat de Catalunya; previstes 12 auditories energètiques → Auditories energètiques en edificis del sector serveis; previstes 10 auditories → Millora del marc normatiu pels habitatges: 1) Certificació energètica, 2) Guia de l'edificació sostenible 3) Aïllament tèrmic. 4) ***** → Campanya de sensibilització sobre l'ús de l'energia elèctrica als comerços.	→ Realitzades 11 auditories → Realitzades 5 auditories → 1) Treballs de desenvolupament de la metodologia per a la certificació energètica d'habitatges (CEHA), en col·laboració amb la DG d'Arquitectura i Habitatge. → 2) ***** → 3) ***** → 4) Col·laboracions amb el Departament d'Ensenyament i amb el Servei Català de la Salut per a l'estudi i redacció de les directrius que han de seguir els plecs per a la construcció de nous edificis destinats a centres docents públics i a centres d'atenció primària. → Preparació de la campanya que finalment s'executa el 1998.	5.480	6.065	(585)
Thermie-B	→ Desenvolupament de projectes energètics en el marc del programa europeu i, a més, foment d'una estructura que permeti la realització d'activitats de promoció a nivell comunitari mitjançant seminaris, conferències, vídeos, publicacions, etc.	→ Desenvolupats 39 projectes (9 com a líder i 30 com a col·laborador) i, a més: participació en jornades (seminari europeu de tecnologies energètiques, jornades i publicacions sobre l'ús del gas natural en la indústria a Grècia, Portugal i Espanya), realització d'estudis i publicacions (definició d'estratègies de disseminació de tecnologies energètiques eficients, creació d'estructures de finançament per al muntatge de tecnologies energètiques de biomassa).	50.000	65.148	(15.148)
Transferència tecnològica a altres països	→ Promocionar l'exportació d'experiència i transferència tecnològica per mitjà d'empreses i enginyeries catalanes a través de: 1) Contractes amb Argentina i Moscou 2) Participació en programes europeus en zones del Mar Negre i Hongria així com al Marroc.	→ 1) Desenvolupament, dins el programa de la Comissió europea, del projecte URE (ús racional de l'energia) a l'Argentina. → 2) Dins els programes europeus SYNERGIE, THERMIE, SAVE i PHARE, l'ICAEN ha desenvolupat 4 actuacions, en concret a Hongria, Romania, Albània i àrea global del Mar Negre i un altre projecte a l'àrea urbana de Rabat (Marroc).	202.600	166.830	35.770
Estudis energètics	→ Continuar els estudis d'avaluació del potencial de recursos renovables en els àmbits de l'energia solar, eòlica i de la biomassa. → Realitzar els treballs de camp referents a l'ús de l'energia en el sector domèstic català i finalitzar la 1ª. Fase de l'estudi d'energia i clima a Catalunya.	→ Realització de l'Atlas de radiació solar de Catalunya en col·laboració amb la UPC (anàlisi de la informació obtinguda en les estacions de medició i versió digital de l'Atlas d'obstruccions de la topografia). → Realitzada l'enquesta sobre el consum en el sector domèstic i fi de la 1ª fase de l'estudi d'energia i clima (anàlisi d'evolució mensual de temperatures, disseny de zones climàtiques i avaluació de les necessitats de calefacció i refrigeració en tots els municipis).	14.400	6.877	7.523

PROGRAMA	OBJECTIUS 1997	REALITZACIÓ D'OBJECTIUS	COST PREVIST	COST REAL	DESVIACIÓ
Formació energètica, Fires i missions i Publicacions	→ Realitzar activitats de formació en relació a l'estalvi i la tecnologia energètics destinades als tècnics i gestors dels diferents sectors mitjançant cursos, jornades, visites tècniques, participació en fires, etc. → Difusió mitjançant edició i publicació de: - 4 periòdics "Eficiència Energètica" - 4 opuscles divulgatius "Energia-demo" - 2 dossiers tecnològics - 2 dossiers monogràfics - Diversos: vídeos i CD	→ Realitzat 1 curs de cogeneració, col·laboració amb la UPC en 2 projectes de fi de carrera (estalvi d'aigua) i en 3 beques (energia en edificis); Realitzades 35 altres actuacions (24 jornades tècniques i 11 actes diversos: fires, conferències, presentacions, etc.) que han suposat un total de 66.728 hores de formació. → Difusió realitzada: - 4 periòdics "Eficiència Energètica" (tiratge 11.000) - 3 opuscles divulgatius "Energia-demo" - 1 dossier tecnològic - 2 vídeos ("Conferència ALTENER", "Optimització de neteges a la indústria alimentària")	34.127	40.747	(6.620)

Els imports de Cost previst, Cost real i Desviació són en milers de pessetes.

Font: Resum elaborat per la Sindicatura de Comptes d'acord amb els documents següents de l'ICAEN: "PAIF 1997", "Detall de la liquidació del pressupost de 1997", "Memòria d'activitats'97", "1991-1997, Institut Català d'Energia", "Objectius'97". També s'ha disposat d'altra documentació que suporta determinades dades recollides en l'anterior resum i un quadre comparatiu Objectius/Realitzat per programes elaborat pels responsables de l'ICAEN a sol·licitud de la Sindicatura de Comptes.

Nota: El símbol ***** fa referència a una actuació prevista de la qual no hem obtingut informació respecte de la seva execució, o bé a una actuació duta a terme que no havia estat prevista com a objectiu.

En l'anterior quadre resum s'han desglossat i comparat les principals actuacions que dins de cadascun dels programes, o bé han estat previstes com a objectius, o bé han estat realitzades. Tot i el detall que s'hi recull, no s'ha inclòs la totalitat de les actuacions, subactuacions, etc. dutes a terme per tal d'evitar un excés d'informació que resultaria contrària a la visió globalitzadora que s'ha perseguit amb l'anàlisi.

Tenint en compte això, com a conseqüència de l'anàlisi realitzada, cal esmentar els aspectes següents:

a) Les diferents actuacions previstes i les realitzades dins de cadascun dels programes no van acompanyades de les corresponents previsions econòmiques i costos reals de cada actuació. Així, tal com ja hem esmentat en l'epígraf 5.1, si bé es pressuposta el cost al nivell de programa, aquest presenta un contingut massa ampli i no es desglossa al nivell d'actuacions. És necessari el desglossament dels programes, no sols conceptualment, sinó també econòmicament, almenys en les principals actuacions que els componen; això facilitarà la interpretació i el lligam entre els vessants pressupostari i el de gestió de les activitats.

Aquesta mancança no permet valorar la economicitat i eficiència en l'execució dels programes i les seves actuacions ni analitzar els motius de les desviacions pressupostàries i, en tot cas, únicament permet valorar l'eficàcia o grau d'assoliment dels objectius, sempre que aquests estiguin mínimament delimitats o quantificats, com fa l'ICAEN en certs programes quan delimita els objectius preveient un nombre de diagnòstics.

b) El quadre resum recull diversos casos assenyalats amb símbol ***** la qual cosa significa que, es tracta d'una actuació prevista de la qual no hem obtingut informació respecte de la seva execució, o bé es tracta d'una actuació realitzada que no havia estat prevista en el desglossament d'objectius del programa. Per millorar el control de gestió caldria que el seguiment de les actuacions realitzades estigui basat en els objectius i actuacions previstes en el PAIF o altres documents en què l'ICAEN determina a priori els objectius per programes. A més, en cas de produir-se modificacions en els objectius, perquè en sorgeix un de nou, o bé perquè un de previst no es duu finalment a terme, caldria generar la documentació explicativa que sustenti la modificació.

c) Els objectius s'estableixen en certs casos de manera molt genèrica. Així, per exemple, en el PAIF o el document d'objectius es pot llegir com a finalitats: establir convenis amb associacions empresarials, establir noves línies de finançament de projectes energètics, atenció a consultes a empreses dels diferents sectors, realitzar campanya de sensibilització, etc. En aquests casos entenem que cal delimitar de manera més concreta l'objectiu de l'actuació determinant, per exemple, quants i quin tipus de convenis i amb quines

associacions, finalitats, etc. es preveu que se signaran; quines línies de finançament es preveuen, per quin import i a quines activitats específiques es volen destinar o, quin nombre de consultes s'espera atendre, etc. Tan sols amb uns objectius delimitats es pot posteriorment valorar el seu grau d'assoliment.

Tot i el que s'ha esmentat anteriorment, podem arribar a certes conclusions globals sobre el grau d'assoliment dels objectius de cada programa:

- Els programes Gestió de l'energia en la indústria, Estalvi d'aigua en la indústria, Foment de la cogeneració i Acció municipal contenen com a principals objectius la realització d'un nombre concret de diagnòstics. En tots quatre casos s'observa que no sols s'han dut a terme els diagnòstics previstos sinó que fins i tot s'han superat amb escreix, s'ha detectat una mitjana de potencial estalvi energètic superior al previst i s'han realitzat altres tipus d'estudis que no estaven específicament previstos en els objectius.

A més, dins el programa Foment de la cogeneració s'havia previst la implantació de tretze projectes de plantes dels quals durant el 1997 finalment se n'ha implantat un total de nou.

- El programa Foment de les inversions que tenia fixat com a objectiu entrar a participar en noves societats de cogeneració que tinguessin previst dur a terme una inversió global de fins a 5.000 MPTA ha assolit aquest fi amb les noves AIE participades a través d'EISSA i amb la participació d'EFIENSA en el projecte de la nova societat eòlica. Cal remarcar a més que, juntament amb aquests nous projectes, mitjançant EFIENSA s'incrementa la participació en determinades societats ja constituïdes que amplien les seves instal·lacions.

Aquest programa preveia també facilitar finançament a divuit projectes per mitjà de línies de crèdit de l'ICF fins a 650 MPTA, objectiu que es pot valorar com a pràcticament assolit si es té en compte que l'import facilitat ha estat realment de 637 MPTA per a un total de catorze projectes.

- Quant al programa Promoció d'energies renovables s'ha de remarcar que l'objectiu d'atendre unes 500 consultes ha estat llargament superat. Pel que fa a la resta d'objectius referents als diferents tipus d'energies renovables, en no haver estat documentalment delimitats, no ens ha permès valorar si les actuacions que s'han dut a terme han estat o no realitzades en relació a uns objectius previs.

De la mateixa manera cal assenyalar que respecte del programa Gestió energètica en el transport per al qual, si bé es justifica el fet d'aturar el projecte de la planta de biocombustibles per no ser viable, els objectius d'estudis i proves pilot no va ser suficientment especificat com per valorar si les tasques realitzades han complert o no els objectius.

- El programa Eficiència energètica en els edificis preveia un total de vint-i-dos auditories d'assessorament energètic, objectiu que no ha estat assolit donat que se n'han dut a terme setze. A més, en aquest programa també hem trobat a faltar una relació més estreta entre les actuacions realitzades i el seu seguiment respecte dels objectius inicialment proposats.
- Pel que fa al programa Thermie-B, tot i que pugui ser difícil preveure quins projectes encomanarà la Comissió europea a l'ICAEN, entenem que podria recollir-se una previsió, sobretot si els encàrrecs són plurianuals i no es tracta sols de nous projectes sinó també d'altres ja iniciats en exercicis anteriors.
- En el programa Transferència tecnològica a altres països, s'han cobert els objectius previstos gràcies al desenvolupament d'actuacions a l'Argentina, Hongria, àrea del Mar Negre i Marroc. Malgrat això, no hem obtingut constància de l'execució de les actuacions previstes a Moscou.
- En el programa Estudis energètics també s'han assolit els objectius previstos amb els estudis referents a l'energia solar, al sector domèstic i al clima i temperatures a Catalunya, mentre que els estudis referents a energia eòlica i de biomassa quedarien coberts amb les actuacions realitzades en el programa Promoció d'energies renovables.
- Respecte dels programes de Formació energètica, Fires i missions i Publicacions, s'observa que pràcticament s'han complert els objectius de formació i difusió previstos, malgrat que pel que fa concretament a la formació, els objectius no havien estat previstos de manera massa específica.

De l'anàlisi realitzada podem concloure que el grau d'eficàcia en l'assoliment dels objectius previstos és més que acceptable. D'altra banda, en l'apartat a) d'aquest epígraf hem esmentat els motius que no permeten fer una correcta valoració del grau d'economicitat i d'eficiència en l'execució dels programes i les seves actuacions. Malgrat això, en relació a l'economia de mitjans, sí s'ha observat que en la major part dels programes el cost real ha estat superior al cost previst, fet lògic si es té en compte que també el nombre d'actuacions ha estat per sobre del previst.

6. CONCLUSIONS: OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

Al llarg d'aquest informe s'han assenyalat les observacions i recomanacions que resulten pertinents sobre els aspectes financero comptables, pressupostaris, de control intern i de legalitat. Les observacions i recomanacions més destacades queden resumides en els epígrafs següents.

6.1. EN RELACIÓ A LA FISCALITZACIÓ DEL BALANÇ I EL COMPTE DE PÈRDUES I GUANYES

Com a resultat de la fiscalització dels comptes anuals es pot afirmar que, excepte pels dos aspectes que s'esmenten seguidament amb relació a l'Immobilitzat financer i a determinats subcomptes de Deutors i de Creditors, el Balanç i el Compte de pèrdues i guanys de l'ICAEN reflecteixen adequadament el patrimoni, la situació financera i el resultat de l'exercici 1997 i comprenen la informació necessària i suficient per a la seva interpretació i comprensió adequades, de conformitat amb els principis i normes comptables generalment acceptats.

- En la fiscalització de l'Immobilitzat financer (epígraf 2.3.1) s'ha remarcat que, en el Compte de pèrdues i guanys de 1997, la dotació a la provisió per depreciació és en el seu conjunt insuficient i, per tant, en el Balanç a 31.12.97, l'Immobilitzat financer està sobrevalorat, concretament, en 66.602 mPTA, d'acord amb el detall següent:
 - La participació a EISSA està sobrevalorada en 9.235 mPTA
 - La participació a EFIENSA està infravalorada en 20.938 mPTA
 - La participació a PETROCAT està sobrevalorada en 78.305 mPTA

L'ICAEN al·lega la problemàtica de no disposar, en el moment del tancament dels comptes, del tancament definitiu dels comptes de PETROCAT. Per això adopta el criteri de realitzar els càlculs per a la provisió per depreciació basant-se en els comptes de PETROCAT de l'exercici anterior, és a dir, de 31.12.96. L'ICAEN, per homogeneïtat, aplica aquest mateix criteri en relació a les participacions en EISSA i en EFIENSA.

- Formant part dels comptes de Deutors i de Creditors a curt termini, els respectius subcomptes de Compromisos adquirits i d'Ingressos anticipats presenten en ambdós casos un saldo a 31.12.97 de 113.160 mPTA. Aquests dos subcomptes, com si es tractessin de comptes d'ordre, recullen despeses contractades o previstes a final de l'exercici que es van rebaixant comptablement a mesura que es produeixen realment les despeses.

Aquests subcomptes, no tenen sentit financer ni patrimonial. Així, si bé faciliten el control de determinades operacions, no recullen drets i obligacions i, per tant, estan sobrevalorant l'actiu i el passiu del Balanç en 113.160 mPTA. Entenem que els esmentats subcomptes no haurien de tenir reflex ni en l'actiu ni en el passiu.

A part dels dos punts anteriors, a continuació es remarquen altres aspectes que, tot i no afectar la nostra opinió en relació als comptes anuals de l'ICAEN, sí s'ha considerat convenient fer-ne les corresponents observacions i recomanacions:

1) Aspectes de legalitat relacionats amb la participació de l'ICAEN a PETROCAT

Quant a les operacions relacionades amb la participació en PETROCAT cal remarcar que l'ICAEN ha acudit a les ampliacions de capital de PETROCAT dels exercicis 1993, 1994 i 1995 sense haver obtingut l'autorització prèvia per acord de Govern que requereix tant la Llei de patrimoni de la Generalitat com l'EEPC.

2) Càrrecs de l'ICAEN a EFIENSA i EISSA

En l'informe de fiscalització de la Sindicatura de Comptes D-20/93-F corresponent als exercicis 1991 i 1992 de l'ICAEN, es constatava que l'ICAEN estava suportant una sèrie de despeses que realment corresponien a les empreses participades EFIENSA i EISSA. Les despeses feien referència a l'arrendament del local d'oficines, subministraments, telèfon, material d'oficina, etc., així com a les despeses de personal derivades del fet que era personal de l'ICAEN qui s'encarregava de diferents assumptes d'EFIENSA i EISSA com l'assistència a reunions per a la constitució de les AIE, l'assistència als consells d'administració de les AIE, el seguiment i la comptabilitat, etc. En aquell informe es recomanava la corresponent repercussió de despeses de l'ICAEN a EFIENSA i EISSA.

Hem verificat que en l'exercici 1997 l'ICAEN repercuteix una part de les esmentades despeses a EFIENSA i EISSA, però no les referents a despeses de personal. Per tant, cal que l'ICAEN els repercuteixi també aquelles despeses de personal que està assumint en relació a les tasques que fa el seu personal i que corresponen a assumptes propis d'EFIENSA o d'EISSA.

3) Evolució de les despeses de personal per canvis de categoria

La Llei 19/1996, de 27 de desembre, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per a 1997 estableix que la massa salarial del personal no pot incrementar-se respecte de l'establerta per a l'exercici anterior, en termes d'homogeneïtat per als dos períodes objecte de comparació. Malgrat això, la despesa per Sous i salaris de l'ICAEN s'ha incrementat en un 0,53% en passar de 176.265 mPTA en 1996 a 177.200 mPTA en 1997. A més, perquè la comparació interanual sigui realment homogènia cal tenir en compte l'evolució de la plantilla mitjana entre tots dos exercicis, el que fa que l'increment de 0,53% passi a ser de 2,38%. El motiu d'aquest increment interanual s'explica fonamentalment pels canvis de categoria d'un total de sis treballadors els quals representaven en 1996 un import de sous bruts de 21.253 mPTA i, en el 1997, han passat a 23.127 mPTA, produint-se increments interanuals segons les categories d'aquests sis treballadors, que van entre el 6,5% i el 10,6%.

Cal assenyalar que la Llei de pressupostos de la Generalitat per al 1997 estableix que per a modificar les condicions retributives del personal cal un informe favorable del departament competent en matèria de funció pública i del departament d'Economia i Finances. L'ICAEN no ha complert aquest tràmit.

6.2. EN RELACIÓ A LA FISCALITZACIÓ DE LES LIQUIDACIONS PRESSUPOSTÀRIES

De la fiscalització de les liquidacions pressupostàries d'explotació i de capital referents a l'exercici 1997, podem concloure, en termes generals, de manera satisfactòria. Així, a part dels efectes que les observacions i recomanacions esmentades en l'epígraf 6.1 tindrien també en les liquidacions pressupostàries, únicament cal remarcar que, en relació als recursos d'explotació referents al Projecte Retex, 63.442 mPTA, en no tractar-se realment d'una modificació pressupostària, caldria haver-los previst dins el pressupost inicial o bé, en cas de no ser possible per no disposar d'informació a priori, incloure'ls directament com a drets liquidats.

D'altra banda, l'ICAEN ha elaborat un quadre-resum que adjunta a les liquidacions pressupostàries de l'exercici en què presenta el saldo pressupostari conjunt d'explotació i de capital, acumulat a 31.12.97, després d'afegir al saldo pressupostari del mateix 1997, els d'exercicis anteriors. Així, el saldo pressupostari conjunt i acumulat a 31.12.97 que presenta l'ICAEN és de 350.098 mPTA de superàvit. Entenem que caldria diferenciar entre el saldo pressupostari de capital, superàvit acumulat de capital a 31.12.97 de 867.670 mPTA, i el saldo pressupostari d'explotació, dèficit acumulat d'explotació a 31.12.97, originat per les amortitzacions i provisions acumulades, de 517.572 mPTA.

6.3. EN RELACIÓ A LA FISCALITZACIÓ DE LA LEGALITAT

A banda dels diferents aspectes legals tractats en altres capítols d'aquest informe, el capítol destinat a la fiscalització de la legalitat s'ha centrat en els aspectes legals relacionats amb la contractació i amb el PAIF.

Pel que fa a l'activitat contractual cal remarcar que l'ICAEN està íntegrament subjecte a l'aplicació de la LCAP. Això és així d'acord amb el criteri fixat per la Junta Consultiva de Contractació de la Generalitat de Catalunya i malgrat el dictamen que en sentit contrari ens han presentat els responsables de l'ICAEN.

De l'anàlisi realitzada sobre els procediments i la documentació d'una mostra prou representativa d'expedients de contractació amb els principals creditors de l'ICAEN, cal fer esment del següent:

- Per a la contractació de les tasques de planificació i redacció de periòdics, fullets, etc. adjudicades a Informació i Tecnologia, SL, l'ICAEN ha seguit alguns dels requisits legalment previstos per a l'adjudicació pel procediment negociat (sol·licitud d'ofertes a tres empreses). A més, en els casos que aquestes tasques han originat un contracte per import inferior a 2.000 mPTA, l'ICAEN, d'acord amb la LCAP, ha aplicat de manera correcta el procediment negociat sense publicitat. Però en els casos que els contractes han superat l'esmentat import (dos contractes en 1996 per un total de 5.400 mPTA i un contracte en 1997 per 5.290 mPTA), no s'han seguit els procediments d'adjudicació que corresponien segons la LCAP.
- Per a la contractació de diagnòstics energètics a les empreses SIEMSA, Tecno Energy, SL i GFE Associats Consultors, SA, l'ICAEN ha seguit el procediment negociat sense publicitat previst en la LCAP quan en aquest cas, segons el que preveu la mateixa Llei, l'adjudicació hauria d'haver-se dut a terme mitjançant el procediment de concurs, obert, o bé restringit.

A més, l'ICAEN hauria de dur a terme certes millores de control documental per tal d'incorporar en l'expedient la documentació explicativa de les modificacions i incidències respecte dels termes establerts en el contracte (no s'han realitzat tots els diagnòstics contractats dins el termini previst, ni s'ha aplicat cap mena de penalització de les previstes a la LCAP).

Pel que fa a la fiscalització del PAIF, hem observat que l'ICAEN l'ha elaborat amb el contingut mínim exigint legalment. El PAIF ha estat aprovat pel Consell d'Administració de l'ICAEN però no hem obtingut constància formal conforme hagi estat tramès al Departament d'Indústria i Energia i al Departament d'Economia i Finances, ni conforme hagi estat aprovat per acord de Govern i publicat en el DOGC, aspectes que, d'acord amb el que preveu la Llei, caldria haver formalitzat.

6.4. EN RELACIÓ A LA FISCALITZACIÓ DE LA GESTIÓ

Per a fiscalitzar la gestió cal partir dels objectius que la mateixa empresa hagi preestablert. Per aquest motiu el punt de partida de la fiscalització de la gestió de l'ICAEN ha estat el seu PAIF referent a 1997 així com el document intern "Objectius'97" com a documents en què hi ha predeterminats els objectius a assolir i les actuacions pels diferents programes o àmbits d'actuació.

En el capítol 5 d'aquest informe hem fet una breu referència a cadascun dels principals programes de l'ICAEN així com una anàlisi de les actuacions dutes a terme respecte dels objectius prefixats per a cadascun dels programes.

De l'anàlisi realitzada podem concloure que, en termes globals, el grau d'eficàcia en l'assoliment dels objectius és més que acceptable. Aquesta conclusió no pot ser més que de caire global donat que en certs casos els objectius i les actuacions realitzades s'estableixen de manera molt genèrica, o bé no existeix relació entre algunes tasques previstes i altres de realitzades.

D'altra banda, el fet que l'ICAEN només pressuposti el cost de les tasques que duu a terme a nivell de programa i no desglossi aquestes tasques amb més detall, tant conceptual com econòmic, fins a arribar a actuacions més concretes, no permet de fer una correcta valoració dels graus d'economicitat i d'eficiència. Malgrat això, en relació a l'economicitat, sí s'ha observat que en la major part dels programes el cost real ha estat superior al previst, fet lògic si es té en compte que també el nombre d'actuacions ha estat per sobre del previst.

7. TRÀMIT D'AL·LEGACIONS

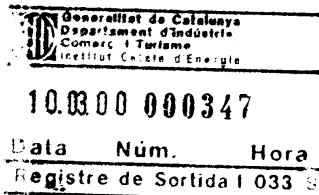
A l'efecte previst per l'article 6 de la Llei 6/1984, de 5 de març, de la Sindicatura de Comptes, modificada per la Llei 15/1991, de 4 de juliol, el present Informe de Fiscalització fou tramès a l'Institut Català d'Energia.

La resposta de l'Institut Català d'Energia (ICAEN), una vegada conegut l'informe, és la que es reproduïx tot seguit:

Generalitat de Catalunya
Departament d'Indústria,
Comerç i Turisme
Institut Català d'Energia

Av. Diagonal, 453 Bis, Àtic
08036 Barcelona
Tel.: 93 622 05 00
Fax: 93 622 05 01

Sr. Jordi Petit i Fontserè
Síndic de Comptes
Sindicatura de Comptes de Catalunya
Plaça Catalunya, 20
08002 Barcelona

Sindicatura de Comptes de Catalunya	
Número:	433
Data:	10.3.00 Hora: 12:25
Registre d'entrada	
Passi a:	S. Petit
Data:	10.3.00
Núm. int.	20

Senyor,

En relació al vostre projecte d'informe d'auditoria 09/1999-D corresponent a l'Institut Català d'Energia, em plau d'informar-vos de la nostra acceptació de l'esmentat informe.

Atentament,

Albert Mitjà i Sarvisé
Director General

Barcelona, 7 de març de 2000